

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Winkelen in de rand
Een halve kilo gehakt, qu'est-ce que c'est?

FiguranDten Christiaan de Nys
Eigen dynamiek is een goede zaak
voor het Vlaamse Rode Kruis

Brussel, een bedrijf met twee raden van bestuur

Post voor premier Dehaene

Het is een beetje zoals in de film 'The postman always rings twice'. Nadat de burgemeesters van de zes facilititeitengemeenten in de zomer in een brief aan premier Jean-Luc Dehaene hun ongenoegen uitten over de gang van zaken in hun gemeenten, verduidelijkte de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen in een brief van september l.l. aan de eerste minister haar visie op de situatie in de facilititeitengemeenten. Het is hoogst twijfelachtig of de premier op één van beide brieven zal ingaan. De federale regering probeert immers consequent met een grote boog om de communautaire bananenschillen heen te lopen en zegt dat ze wil wachten op de definitieve uitspraak van de Raad van State over de betwiste omzendbrieven van de Vlaamse ministers Peeters en Martens.

De brief die Jan Walraet als voorzitter van de CVM (Conferentie van Vlaamse Mandatarissen) naar premier Dehaene stuurde, wacht zo goed als zeker hetzelfde lot als die van de burgemeesters van de Zes. 'De brieven liggen ter studie', heet het afgemeten op zijn kabinet.

De CVM groepeerde meer dan dertig gemeente- en OCMW-raadsleden uit de Zes en hun brief kwam er als een reactie

Verlanglijstje

Tijdens haar jongste bijeenkomst stelde de CVM een 'platformtekst' op met de belangrijkste punten die ze graag gerealiseerd zou zien. Zo dringt de CVM aan op de uitdoving en de geleidelijke afschaffing van de faciliteiten die de voorbije 35 jaar tot misbruiken en tot feitelijke tweetaligheid hebben geleid. Ze wil dat er regels komen om de naleving van de taalwetten af te dwingen en meent dat het mogelijk moet zijn onwillige gemeenten financieel of op een of andere manier te straffen als ze decreten of wetten weigeren na te leven. De Conferentie pleit ook voor een doorgedreven huisvestingsbeleid in de rand plus een doorgedreven taal- en onthaalbeleid.

Meer middelen

Inzake huisvesting heeft Vlaams minister van Binnenlandse Zaken Leo Peeters de jongste weken opnieuw enkele stappen gezet. Hij stuurde een brief aan de federatie van notarissen en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij om hen

De federale regering probeert consequent met een grote boog om de communautaire bananenschillen heen te lopen

eraan te herinneren dat per 1 november 1998 het decreet op het voorkeepsrecht van kracht wordt. Voortaan hebben de gemeenten, OCMW's en sociale huisvestingsmaatschappijen in de rand en langs de taalgrens het recht op voorkoop. Dat recht moet helpen om de sociale verdringing te voorkomen. De brief van minister Peeters heeft -nog maar eens- sommige Franstaligen doen steigeren, al bevat hij niets nieuws en komen de Franstaligen evengoed in aanmerking om een sociale woning te verwerven. Anderzijds kondigde bestendig afgevaardigde Herman Van Autgaerden in de provincieraad van Vlaams-Brabant aan dat bijkomende middelen worden uitgetrokken voor de pedagogische en didactische omkadering van basisscholen met veel anderstaligen in de Vlaamse rand. De provincie zal ook een jeugdwerker en een taal- en onthaalambtenaar aanstellen in de zes facilititeitengemeenten. Over het 'actief taalbeleid' zei Van Autgaerden dat de promotiecampagne 'Nederlands Tweede Taal' wordt uitgebreid, temeer omdat het aantal belangstellenden dit jaar dubbel zo hoog lag dan het jaar voordien toen de campagne voor de eerste keer werd gehouden. Ook het onthaal- en integratiebeleid zal worden geïntensifieerd met het oog op het gemeentelijk stemrecht dat straks geldt voor burgers van de Europese Unie.

Johan Cuppens

op het schrijven van de burgemeesters van de facilititeitengemeenten. De CVM vindt dat de burgemeesters zich niet willen integreren in het plaatselijke leven van de gemeenten. 'De inhoud van hun brief is duidelijk politiek getint. Ze hanteren politieke motieven waar hun juridische argumentatie tekort schiet. Hun houding is ingegeven door hun frustratie tegenover een beginselvaste overheid', zo merkt CVM-voorzitter Walraet op in zijn brief, waarin hij eveneens een ontmoeting met premier Dehaene vraagt. De CVM-leden willen echter alleen maar zo'n gesprek als de eerste minister onverhoopt toch zou besluiten de zes opstandige burgemeesters te ontvangen.

FOTO: JASCAL VINCIGUON

- Alle treinen op tijd, dat bestaat niet. (Antoine Mertens, adjunct directeur-generaal van de NMBS in *De Standaard*)
 - De reiziger zal nog even geduld moeten oefenen. (persbericht van de raad van bestuur van de NMBS)
 - In het belang van de reizigers hebben we de trein afgeschaft. (NMBS-woordvoerder Bruno Van Calster in *De Morgen*)
 - Het is onmogelijk om voor iedereen goed te doen. (NMBS-baas Etienne Schouppe in *Het Nieuwsblad*)
 - Toch wel een verrassing dat de Nobelprijs voor de Vrede niet gegaan is naar het plan Columberg. (Butraguano in *De Standaard*)
 - Ik wil dat Vlaanderen zich niet blind staart op zijn eigen navel. Mijn bedoeling is om samen met de Waalse en de Brusselse regering te bewijzen dat de federale structuur kan werken. (minister en vice-president Steve Stevaert in *De Morgen*)
- ## VAN HOREN ZEGGEN
- We willen vooral een onafhankelijk model waarbij Vlaanderen maximaal zelfstandig wordt, maar waarbij we Brussel niet verliezen. (Brussels VU-parlementslid Sven Gatz in *Deze Week in Brussel*)
 - De relaties tussen onze gemeenschappen zijn aan ontspanning toe, zeker waar het de erkenning en de wederzijdse interesse voor onze beide culturen betreft. (Charles Picqué, minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap tijdens de opening van de Antwerpse Boekenbeurs)
 - We hopen dat je ons blijft steunen in onze strijd om los te komen van een steeds intoleranter wordend Vlaanderen. (fractieleider Xhonneux van Retour à Liège bij het afscheid van José Happart in de gemeenteraad van Voeren)
 - De kritische benadering die eigen is aan Nederlanders, daar zijn Vlamingen als de dood voor. Waar is dit land bang voor? Ik begrijp dat niet. (Uitgelester Angèle Manteau in *De Morgen*)
 - Velen stellen de Vlamingen voor als bange, verkrampte Europeanen. Maar daar ben ik het niet mee eens. (CVP-parlementslid Herman Suykerbuyk in *De Standaard*)

Winkelen in de rand 4

Nederlandsonkundig personeel en éentalige opschriften zijn nog altijd scheuring en inslag in veel warenhuizen in de rand. Klaarblijkelijk is de Vlaamse klant nog altijd geen koning.

Van faciliteiten en LAT-relaties 8

De klok terugdraaien is de enige oplossing in Wezembeek-Oppem

FiguranDten 10

Het Vlaamse Rode Kruis is de grootste NGO (Niet Gouvernementele Organisatie) van het land. Voorzitter Christiaan De Nys is er trots op dat hij mag werken met 17.000 gemotiveerde vrijwilligers in een tijd dat niemand nog iets voor niets doet.

Brussel, een bedrijf met twee raden van bestuur 12

Vilvoorde koestert zijn kroost 17

Surfen naar Zuid-Westbrabant 19

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • DECEMBER IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en redactie: Geneviève Ostryn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

WINKELN IN DE RAND (I)

Een halve kilo gehakt, qu'est-ce-que c'est?

Klant is koning, zou men denken. Maar als die klant Vlaming is en wil kopen in een warenhuis in de rand, moet hij er nogal eens gewapend met de taal van Molière binnenstappen. Nederlandsonkundig personeel en Franstalige opschriften zijn schering en inslag in de supermarkten.

Vooraf warenhuizen in de faciliteiten-gemeenten nemen nogal eens een loopje met de taalaanhorigheid van de klanten en het taalgebied waarin ze zich bevinden. Dat fenomeen verplaatst zich niet zelden ook naar aangrenzende Vlaamse gemeenten (bvb. Beersel). De wetten van de commercie kennen geen grenzen!

De Nederlandstalige inwoners van Kraainem en Wezembeek-Oppem is de gebrekkige taalkennis van het personeel in de warenhuizen zeker niet vreemd. 'Ik vind het bijzonder erg dat het personeel mij in het Frans te woord staat als ik om uitleg vraag in het Nederlands. Dat wekt bij mij de indruk dat ik tekort schiet en niet zij', vindt Betty Algoet uit Kraainem. 'Vroeger deerde me dat niet zo, maar nu erger ik mij eraan, omdat ik merk dat 'ze echt niet willen.'

Tweetalig personeel onvindbaar

Vooraf de situatie in Maxi GB Kraainem stemt Betty Algoet triest. 'Vraag 500 gram gehakt aan de afdeling beenhouwerij en het personeel antwoordt steevast met: 'qu'est-ce que c'est?' Automatisch schakel ik dan over op het Frans, maar eigenlijk zou ik dat niet mogen doen. Aan de kassa is het hetzelfde liedje. Uitleg in het Nederlands krijg je er niet. Er zijn wel werknemers die Nederlands spreken, maar je moet geluk hebben om net zo iemand te treffen.'

Bij de hoofdzetel van Maxi GB luidt het desgevraagd dat het personeel zoveel mogelijk wordt aangepord beide landstalen te hanteren. 'Regelmatig organiseren wij Nederlandse en Franse taalcursussen', aldus de woordvoester. 'Niet iedereen is tweetalig bij de aanwerving en soms wordt er per-

soneel overgeplaatst, vandaar.' Die 'vandaar' is in dit geval nauwelijks een steekhoudend argument, want de werknemers die worden overgeplaatst naar Kraainem komen meestal uit

De meeste grote winkels proberen alle klanten te plezieren en kiezen voor tweetaligheid

Brussel waar ze 'in theorie' ook al tweetalig moeten zijn.

Ook met de opleiding van de kassiers neemt het warenhuis het niet zo nauw. 'Die verloopt in de taal van de meerderheid van de kandidaten', aldus de woordvoester van Maxi GB. 'Soms is dat in het Nederlands, soms in het Frans, teneinde te voorkomen dat we alles nog eens moeten herhalen in de andere taal.' Taalklachten van klanten zegt GB zowel uit Franstalige als uit Nederlandstalige hoek te krijgen. Bij Delhaize Kraainem, de buur van

Maxi GB op de Wezembeeklaan, geeft de directie meteen toe dat niet al het personeel tweetalig is. 'Onvindbaar', reageert filiaalhouder Daniël Geeraerts. 'We doen wel ons best om zoveel mogelijk mensen aan te werven die tweetalig zijn. Het is een oud zeer. Wie meerdere talen spreekt gaat geen rekken vullen, maar zoekt een andere job. De prijsaanduidingen in onze winkel zijn altijd in de twee talen. Dat geldt ook voor de opschriften, maar het gebeurt wel eens dat dat niet het geval is. Onze folders sturen we op in de taal die de klant heeft aangevraagd.'

Terwijl sommige warenhuisketens er blijkbaar niet in slagen om personeel dat vlot tweetalig is aan te trekken, heeft Colruyt daar geen problemen mee. In Kraainem zijn er over het Colruyt warenhuis dan ook geen klachten. Elders in de rand en in Brussel blinkt Colruyt eveneens uit in taalvriendelijkheid.

François Janssens uit Wezembeek-Oppem 'reist' zowat alle warenhuizen uit de omgeving af, op zoek naar de beste koopjes en producten. De grootste boosdoener is volgens hem Match Stokkel. 'Dit warenhuis ligt weliswaar op Brussels grondgebied, maar ook veel inwoners van de rand komen er over de vloer. Voor de kleinste discussie, bijvoorbeeld over maaltijdcheques, moet de verantwoordelijke erbij worden geroepen. Gelukkig verstaat die Nederlands. In Delhaize Wezembeek-Oppem kennen de voor het merendeel Franstalige personeelsleden Nederlands, maar vaak vertikken ze het gewoon om het te spreken', zegt Janssens.

Het mes op de keel

Dat Vlaanderen in de dagelijkse praktijk uitmunt in het bieden van faciliteiten aan anderstaligen, is ook erg opvallend in de winkels en warenhuizen in de zuidelijke rand. Voor de Vlamingen in Sint-Genesius-Rode, Beersel en Alsemberg is het lang niet altijd vanzelfsprekend om in de eigen taal bediend te worden. Onder druk van Franstalige klanten uit de rand en van over de taalgrens hebben de meeste winkelpunten hier een tweetalig profiel.

Geen enkele wet verplicht handelaars in Vlaanderen om anderstaligen faciliteiten te verlenen. De meeste grote

BEERS-TERBRUGGE 010, WINKELN IN DE RAND

winkels en warenhuizen in Rode en Beersel proberen echter alle klanten te plezieren en kiezen voor tweetaligheid, ook al voelt de Vlaming zich hierdoor een vreemdeling in eigen streek. Als een kassierster aan de kassa van een warenhuis in Alseberg ons met 'bonjour' welkom heet, getuigt dit minstens van een schrijnend gebrek aan respect voor de eigenheid van de bewoners van de Zennevallei.

'De Franstaligen zetten de Vlaamse handelaars het mes op de keel', vertelt Richard Lagneau die in Sint-Genesius-Rode een tuincentrum uitbaat. 'Carrefour' spoort de Franstaligen aan weg te blijven uit winkels waar het Nederlands de voertaal is en adviseert hen om in Eigenbrakel, aan de andere kant van de taalgrens, te gaan shoppen ...'

'De Franstalige klanten eisen gewoon Franstalige winkelopschriften en een bediening in het Frans', vertellen enkele Vlaamse kassiersters van warenhuis Aldi in Sint-Genesius-Rode. 'Sommige Franstalige klanten protesteren zelfs boos als je ze eerst in het Nederlands aanspreekt. Maar ook het tegenovergestelde komt voor; Vlaamse klanten die zich boos maken tegen een Franstalige collega van ons hoewel die bijna perfect Nederlands spreekt. Soms hangt hier wat electriciteit in de lucht.'

De Delhaize warenhuizen van Beersel en Alseberg zijn opvallend tweetalig. De Franstalige opschriften zijn er erg nadrukkelijk aanwezig. In Delhaize

Alseberg krijgen de klanten wel opnieuw de rekening in het Nederlands aangeboden, na protest uit Vlaamse hoek over de Franstalige kasbonnen.

Colruyt, dat in het algemeen zeer gevoelig is voor de taalproblematiek, zette onlangs toch tweetalige aankondigingen op de gevel van zijn nieuwe winkel in Ten Broek (Sint-Genesius-Rode), terwijl die ligt in een overwegend Vlaamse buurt. 'Uiteraard hebben wij vooraf onderzocht hoe onze concurrenten in de omgeving te werk

gaan', reageert commercieel directeur Jean-Pierre Roelands. 'Op de gevel en in de winkel krijgt het Nederlands nog steeds voorrang. Colruyt respecteert strikt de taalwetgeving, maar elke klant is bij ons welkom en krijgt in heel België de factuur in de taal van zijn voorkeur, het weze het Nederlands of het Frans. Ook onze mailings worden in de taal van de klant opgestuurd.'

Alle talen zijn evenwaardig

'De manier waarop sommige warenhuizen het Nederlands weren in hun filialen in Brussel en in de Vlaamse rand is een buitengewoon ergerlijke zaak', vindt de Nederlandse professor Piet Paardekooper, die lange tijd in Kortrijk Nederlandse taalkunde heeft gedoceerd. Paardekooper nam deel aan een onderzoek van de Vlaamse Volksbeweging (VVB) naar de situatie van het Nederlands in de Brusselse warenhuizen. 'De Waals-Brusselse winkelketen Delhaize scoorde het slechtst. Dit bedrijf heeft in de hoofdstad een buitengewoon laag percentage Nederlands sprekende personeelsleden in dienst. Colruyt kwam het best voor de dag met een voltalig Nederlandstalig personeelscorps', aldus Paardekooper.

Hij is sterk gekant tegen het verlenen van faciliteiten in de winkels in de rand. 'Omdat de streek tot het Vlaamse grondgebied behoort, zou het eentalig Nederlandse karakter van de winkels

hier boven elke twijfel verheven moeten zijn', stelt Paardekooper. 'Als het dan toch de wetten van de commercie zijn die het halen, moet zo'n warenhuis maar kiezen tussen de Nederlandstalige en Franstalige klanten.'

'De anti-Nederlandse houding van sommige winkels is nog steeds een gevolg van het feit dat veel Franstalige Brusselaars en Walen vinden dat het Frans een betere taal zou zijn dan het Nederlands. Zoiets is natuurlijk gevaarlijke kletsboek, maar het vergiftigt wel het politieke klimaat. Alle talen zijn evenveel waard.'

'Als Brussel een bedreiging vormt voor het Nederlands, moeten de Vlamingen misschien wat meer steun zoeken bij hun noorderburen. Samen kunnen wij proberen om het probleem van de taaldiscriminatie uit de wereld te krijgen.'

Nog volgens de professor moeten de Vlaamse politici in de toekomst op hun strepen leren staan.

'De rechtlijnige aanpak van Vlaams minister Peeters kan terzake volgens hem als richtsnoer fungeren. 'Bij de nieuwe gemeenschapsonderhandelingen hebben Vlamingen ijzersterke onderhandelaars nodig die niet met zich laten spotten. Ik neem aan dat alle Vlamingen in het Nederlands zullen onderhandelen. Wie dat niet verstaat huurt maar een tolk.'

**Marleen Teugels
en An Van hamme**

Le client est roi

'Le client est roi', voilà un slogan que l'on entend souvent. Pourtant, lorsqu'un client néerlandophone souhaite effectuer des achats dans un grand magasin de la périphérie, il n'est pas rare qu'il doive utiliser la langue de Molière. Personnel non-néerlandophone et inscriptions en français sont monnaie courante dans les supermarchés. Les grands magasins accomplissent certes des efforts pour trouver du personnel bilingue, avec plus ou moins de succès, mais le problème subsiste. 'Les personnes bilingues ont d'autres ambitions que remplir des rayons et préfèrent chercher une autre profession', explique un gestionnaire de filiale. Par ailleurs, il est évident que tous les magasins s'efforcent autant que possible de faire plaisir à leurs clients et optent, pour cette raison, pour le bilinguisme, même en région néerlandophone. Les lois du commerce n'ont pas de frontières!

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

ALSEMBERG, BEERSEL, HUIZINGEN, DWORP, LOT

Heemkunde zonder spinrag

Nog niet zo lang geleden werden heemkundige genootschappen doorgaans afgedaan als een clubje voor wereldvreemde lieden, op zoek naar rariteiten uit het verleden.

Het springlevende, amper een jaar oude heemkundig genootschap Van Witthem uit Beersel (de naam verwijst naar de vroegere heren van het kasteel van Beersel) houdt er duidelijk een andere visie op na. Het is vooral de bedoeling om de mensen iets bij te brengen over de achtergronden van de gemeenschap waarin ze vandaag leven en zo een

gevoel van saamhorigheid tot stand te brengen. Uiteraard stelt het genootschap ook alles in het werk om zoveel mogelijk van het rijke patrimonium van de betrokken dorpen in optimale omstandigheden voor het nageslacht te bewaren. 'Liefst in een heemkundemuseum', droomt initiatiefnemer en schepen van Cultuur Hugo Partous luidop. Onlangs verscheen het eerste nummer van het tijdschrift 'En het dorp zal duren' (naar de gelijknamige verzen van de recent overleden ereburger van Beersel, de dichter Anton Van

Wilderode) dat het genootschap vier maal per jaar wil laten verschijnen.

MT

Voor info: tel. 02/377 27 94.

tionale gemeenschap bestond nog niet en het op poten zetten daarvan was voor Paul en mij een logische stap in onze loopbaan', legt Laura Hoffman uit. Als journaliste en zelf 'expatriate' verzamelde ze de afgelopen jaren de nodige gegevens over België. Informaticus Paul Muraille beschikte uiteraard over de kennis om de site technisch te verzorgen. Samen riepen ze het bedrijfje Wombat Media in het leven, met zetel in Overijse, om de Internet-site onder te brengen.

Avh

BEERSEL

Hoffelijkheid doet geen pijn

Met deze woorden wist de Beerselse burgemeester Hugo Casaer de gemeenteraad te overtuigen dat, indien van hogerhand wordt beslist asielzoekers in het oude sanatorium in Alsemberg op te vangen, de gemeente maximale inspanningen zal doen om de hele zaak positief te begeleiden. Hugo Casaer: 'Ik ben mij ten zeerste bewust van de vrees die hieromtrent hier en der leeft bij de Beerselse bevolking. Daarom bereiden wij nu al samen met de administratie, de rijkswacht en

de politie de komst van de eerste asielzoekers op 15 december voor. Het sanatorium wordt een open instelling voor asielzoekers die vrij mogen gaan en staan waar ze willen. De mensen verblijven er drie, maximaal vier maanden tijdens de periode dat hun dossier wordt onderzocht om daarna te worden overgeplaatst of naar huis teruggestuurd. Het asielcentrum wil een open huis zijn. Vrijwilligers en werkzoekenden kunnen nu reeds contact opnemen met het Rode Kruis dat informatievergaderingen zal organiseren voor de plaatselijke bevolking en voor de asielzoekers cursussen over onze taal en leefgewoonten.' De burgemeester kreeg van het Rode Kruis ook de toezegging dat een begeleidingscommissie in het leven wordt geroepen met onder meer vertegenwoordigers uit de omgeving

MT

OVERIJSE

Website voor expatriates

De internationale gemeenschap van België hoeft niet langer meer stuurloos rond te dolen op het Internet. Midden oktober lanceerden de Amerikaanse journaliste Laura Hoffman en de Belgische informaticus Paul Muraille officieel een website die zich richt tot de zogenaamde 'expatriates'. www.xPATs.com opent voor hen de weg naar allerhande informatie over België. De site bevat een online gids die de surfer wegwijs maakt in administratieve formaliteiten, een evenementenkalender, zoekertjes, informatie over het uitgaansleven, en verbindingen naar andere sites. Vanzelfsprekend kan van waar ook ter wereld deze informatie worden opgevraagd om een eventuele komst naar België voor te bereiden. 'Zo'n site voor de interna-

DE RAND

Geschiedenisles

De politieke geschiedenis van de Vlaamse rand rond Brussel is een slordig ingevuld hoofdstuk in onze geschiedenisboeken. De studiedienst van de Volksunie heeft die leemte opgevuld met een dossier over die rand. In de verschillende bijdragen wordt uit de doeken gedaan hoe elke talenttelling uitdraaide op gebiedsroof rond Brussel. De Vlaamse marsen op Brussel passeren de revue. Er wordt uitgelegd hoe taalwetten werden omgebogen naar faciliteiten via het beruchte 'liberté du père de famille' en hoe het kon gebeuren dat in de nacht van 5 op 6 juli 1963 die zes Vlaamse gemeenten rond Brussel in de faciliteitenmand van Her-

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Hugo Casaer

VILVOORDE

roginnedal terecht kwamen. Dit zijn maar enkele voorbeelden uit het dossier dat deze soms ingewikkelde materie toegankelijk wil maken voor een ruim publiek. De bundel kan gratis worden aangevraagd bij de studiedienst van de Volksunie: Barrikadeplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/219 49 30, fax: 02/217 35 10.

FS

SINT-GENESIUS-RODE

Geen RandKrant

Verskillende lezers uit Sint-Genesius-Rode maakten hun beklag dat ze RandKrant nr. 8 niet ontvangen hebben, waarvoor onze verontschuldigingen. De problemen met de verspreiding zijn inmiddels van de baan. Lezers die het ontbrekende nummer van september i.l. alsnog wensen te ontvangen, krijgen dat op verzoek toegestuurd.

Achterstand wegwerken

Kansarme volwassenen uit de rand die het lezen, schrijven of rekenen niet zo goed onder de knie hebben, kunnen terecht bij het Centrum voor Basis-educatie van Midden-Brabant in Vilvoorde. Het centrum is één van de 29 centra in Vlaanderen die zich bezighouden met basis-educatie. Vanuit Vilvoorde werkt men voor zeventien gemeenten in de rand en in Vlaams-Brabant. Vilvoorde en Machelen zijn de twee belangrijkste polen. 'In ons aanbod hebben we Nederlands op verschillende niveau's voor lichte analfabeten tot een niveau van mensen die twijfelen aan een d of een t achteraan een werkwoord. We geven ook Nederlands aan anderstaligen op verschillende niveau's', zegt verantwoordelijke Gert Van Walle. En dan is er nog het pakket sociale kennis en

vaardigheden, dat gaat van kaartlezen tot het beheren van de eigen administratie.' Naast Vilvoorde en Machelen organiseert het centrum cursussen in Grimbergen, Hoeilaart en Overijse. Info: tel. 02/252 51 50.

WF

VILVOORDE

JAC zonder drempel

Wie het als jongere tussen 12 en 25 jaar soms niet meer ziet zitten kan altijd terecht bij een Jongeren Adviescentrum (JAC). Vlaanderen telt 27 dergelijke centra. In Vilvoorde heeft het JAC onlangs twee mensen vrijgemaakt die permanent bezig zijn met opvang. Ze staan open voor elk probleem en behandelen je als een gelijkwaardige gesprekspartner. Je kunt bij hen terecht met vragen over drugproblemen, een ongewenste zwangerschap, je ouders die willen scheiden, het gebruik van voorbehoedsmiddelen, je rechten en plichten wanneer je alleen wilt gaan wonen, een vakantiejob, enz. Tijdens de openingsuren kun je het centrum binnenlopen zonder afspraak en je hoeft niet eens je naam te zeggen. Het advies is gratis. Nadien bepaal je zelf wat je ermee doet.

FS

JAC Vilvoorde
J.B. Nowelei 33
1800 Vilvoorde
tel. 02/253 74 39
E-Mail: televil@steunpunt.be
Open op maandag en donderdag van 15.30 tot 18.30 uur, woensdag van 12.30 tot 16.30 uur.

WEZEMBEEK-OPPEM

Voer voor stripfanaten

De jeugdraad van Wezembeek-Oppeem gaf zopas het startschot voor een strip-

FOTO: PASCAL VIGNERON

bibliotheek. Jong en oud kunnen voorlopig neuzen in een collectie van 1.000 albums, maar de jeugdraad wil het aanbod snel uitbreiden. 'Zowel liefhebbers van de klassieke reeksen als de echte stripfreaks moeten er zich in kunnen terugvinden', vertelt verantwoordelijke Birgit Walraet. De stripbibliotheek is momenteel nog ondergebracht in gemeenschapscentrum De Kam. De jeugdraad hoopt op termijn echter naar een meer geschikte plaats te kunnen verhuizen', zegt Birgit Walraet. 'Nu moeten we de bakken strips elke week versleuren, wat bij uitbreiding van de collectie echt niet werkbaar is. Wij zijn ook op zoek naar een stripbibliothecaris zodat we de bib niet alleen op zaterdagvoormiddag maar ook op woensdagmiddag kunnen openen.' Naast Nederlandstalige bevat de collectie ook anderstalige albums. Dat is nodig om te beantwoorden aan het bibliotheekdecreet. Liefhebbers van het tekenverhaal kunnen elke zaterdag van 10 tot 12 uur terecht in het Gemeenschapscentrum De Kam, Beekstraat 172.

Avh

KONINKLIJK BOUCHOUT

Bouchout is een echt landschappelijk referentiepunt in de omgeving van de hoofdstad en in de rand praat men niet zonder trots over dit majestueuze waterslot. Heel lang geleden was deze burcht de kern en het sluitstuk van een verdedigingszone die de Brabantse Hertogen opwierpen tegen de Heren van Grimbergen. In de eerste helft van de negentiende eeuw besloten de eigenaars over te gaan tot verfraaiingswerken: de torendaken werden gesloopt en er werden rustiek ogende kantelen bovenop de torenmuren gezet. Friezen en franjes zouden voortaan de gevelvelden bovenaan afboorden, waardoor dit kasteel de allure van een elegant, aristocratisch verblijf kreeg. Koning Leopold II kocht het stulpje in 1879 om er zijn onfortuinlijke zus Charlotte een soort van verplichte verblijfplaats te bezorgen. Charlotte was geestelijk gestoord geraakt na kortstondig Keizerin van Mexico te zijn geweest. Daaraan kwam abrupt een einde toen haar gemaal, Maximiliaan van Oostenrijk, werd vermoord omdat de Mexicanen niet gediend waren van vreemde heersers. Aldus kreeg Bouchout onverwacht een koninklijke bestemming.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Van faciliteiten en LAT-relaties (slot)

Wezembeek-Oppem: De klok terugdraaien is de enige oplossing

Met de communautaire hetze die faciliteitengemeente Wezembeek-Oppem de voorbije maanden regelmatig in het nationale nieuws bracht vers in het geheugen, kun je niet anders dan ter plekke verbaasd halt houden. Wezembeek-Oppem heeft net als alle andere gemeenten straten, riolen en gebouwen. Men zou zich haast in een 'gewone' gemeente wanen. En toch slaagt deze 'gewone' gemeente erin zowat alles onder de communautaire noemer te vangen. Straten en gebouwen inclusief.

FOTO PATRICK DE SPIEGELAERE

8 'Problemen met de toepassing van de taalwetgeving en de reactie daarop wegen zwaar op het beleid. De PRL-burgemeester wordt met nationale steun ertoe aangezet om zoveel mogelijk roet in het eten van de Vlamingen te gooien. Maar wie in de klas de meester treitert, moet niet versteld staan om met ezelsoren in de hoek te vliegen.' Aan het woord is Jan Walraet, fractieleider van de eentalig Vlaamse oppositiegroep Demokraten Wezembeek-Oppem (DWO), voorzitter van het Comité van Vlaamse Mandatarissen

en met de hele familie actief in het verenigings- en lokale leven. 'Zonder communautaire problemen zouden we in Wezembeek-Oppem niet alleen meer zaken kunnen realiseren maar ook sneller. Onze gemeente ziet bijzonder veel subsidies aan haar neus voorbijgaan door de taalwet niet toe te passen of de initiatieven van de provincie en de Vlaamse Gemeenschap naar de prulnmand te verwijzen. De culturele

sector bijvoorbeeld is één onwettige pot nat. Als er op de vingers wordt getikt over de bibliotheek of de muziekschool staan de Franstaligen meteen op hun achterste poten.'

Deel van Brussel

Voorzitter van de Nederlandstalige culturele raad, Jan Pollaris, vertelt hoe de situatie is op sociaal-cultureel vlak. 'De Franstaligen sluiten zich zoveel mogelijk af van onze verenigingen. Ze richten hun eigen clubs op. In de Nederlandstalige verenigingen is er te weinig 'verse' aanvoer van medewerkers en leden. Hoofdrede is het wegtrekken van jonge gezinnen. Illustratief zijn de jeugdverenigingen. Dertig jaar geleden hadden we hier nog een florerende scoutsgroep. Die is verdwenen. De gidsen trokken naar buurgemeente Tervuren. Alleen de chiro blijft over, maar ook hun ledenaantal daalt.'

'De faciliteiten spelen hier zeker een rol in', gaat Jan Pollaris verder. 'Wezembeek-Oppem oefent een enorme aantrekkingskracht uit op Franstaligen en komt te veel over als een tweetalige gemeente, precies alsof het om een deel van Brussel gaat. Dat maakt het voor de Vlamingen minder aantrekkelijk om hier te komen wonen, wat nog in de hand wordt gewerkt door de hoge huur- en woningprijzen. Maar het zou fout zijn om uit dat laatste af te leiden dat de Franstaligen zoveel koopkracht zijn.'

Niet plezant

Wezembeek-Oppem slaagt erin aan zowat alle dossiers een communautair tintje te geven: bibliotheek, milieuraad, muziekschool, straatnamen, WIS-computer, sporthal, personeelsbeleid, nieuwjaarsreceptie,... Een Nederlandstalige inwoner uit de Viooltjesstraat bestempelt het leven in een faciliteitengemeente als 'niet plezant'. 'Alle Vlamingen klagen daarover', zegt ze. 'Veel van onze mensen trekken weg en maken plaats voor Franstaligen. Ik woons sinds 1954 in

Portrait of a facilities community: part VI In Wezembeek-Oppem, almost everything is a Community issue

Wezembeek-Oppem, the last community in our series on everyday life in the facilities communities, is today primarily a dormitory suburb. After World War II, the community quickly shed its image as a 'farming village' with scarcely 3,000 inhabitants. In 1963, when the facilities were introduced, that figure already stood at 9,000, although at the time it wouldn't have made all that much difference had Wezembeek-Oppem not become a facilities community. In 1963, less than 30 % of the inhabitants were French-speaking, which meant that the community didn't qualify, but the efforts of the then-mayor managed to get the facility mechanism introduced nevertheless. After this the number of inhabitants rose to the current 13,600, including an estimated 56 % French-speakers, 24 % Dutch-speakers and 20 % from other language groups. Little remains of the village life of yesteryear, and the great influx of inhabitants has by no means served to promote community life. Wezembeek-Oppem has been in the news frequently in recent months, because the community has managed to dip just about everything in the Community sauce, something which has given not a few people indigestion.

Wezembeek-Oppem. Toen was het hier nog een stuk Vlaams, terwijl ik nu omringd ben door Franstalige burens. Hoewel ik weet dat mijn ene buurvrouw Nederlands kent, verlopen onze contacten toch altijd in het Frans. Veel zeggen we dus niet, want mijn Frans is niet zo best.'

'Wezembeek-Oppem komt te veel over als tweetalige gemeente, precies alsof het om een deel van Brussel gaat'

'De Vlamingen vinden dat het systeem van de faciliteiten gefaald heeft', oordeelt Jan Walraet. 'De Franstaligen integreren zich niet in een faciliteitengemeente, terwijl ze dat in Zaventem en Overijse wel doen. De klok terug draaien is de enige oplossing. De wettelijke faciliteiten zullen op dat ogenblik persoonlijke of hoffelijkheidsfaciliteiten worden. Als de wettelijke faciliteiten zijn afgeschaft, verdwijnt ook het politiek belang daarrond, waardoor ze niet langer politiek misbruikt kunnen worden.'

Overrompend succes

Voor inwonster Louise De Groef maakt het allemaal weinig uit. 'Ik merk geen verschil of ik in een faciliteitengemeente woon of niet. In de winkel word ik overwegend in het Nederlands aangesproken. Ik heb Nederlandstalige en Franstalige burens. Met die laatsten spreek ik natuurlijk Frans, want Nederlands verstaan ze niet.'

En toch. Uitgerekend in Wezembeek-Oppem hebben de taalcursussen Nederlands voor anderstaligen een overrompend succes. Maar liefst 114 mensen, waarvan 86 uit Wezembeek-Oppem, kwamen in gemeenschapscentrum De Kam opdagen om de lessen te volgen. Opvallend is dat het grootste percentage inschrijvingen komt van Franstalige Belgen. Is Wezembeek-Oppem misschien toch op weg een 'gewone' gemeente te worden?

An Van hamme

Faciliteitengemeente op de valreep

Wezembeek-Oppem verloor na wereldoorlog II snel het imago van boerendorp met amper 3.000 inwoners. Met 9.000 inwoners verscheen de gemeente in 1963 aan de meet bij de invoering van de faciliteiten. Na de invoering van die faciliteiten steeg het aantal inwoners tot de huidige 13.600. Van het volkse leven van weleer is weinig overgebleven. Wezembeek-Oppem is in hoofdzaak een residentiële slaappgemeente geworden en het grote verloop van inwoners bevordert geenszins het gemeenschapsleven. Naar schatting huizen er 56 procent Franstaligen, 24 procent Nederlandstaligen en 20 procent anderstaligen.

Eigenlijk scheelde het geen haar of Wezembeek-Oppem was geen faciliteitengemeente geworden. In 1963 woonden er minder dan dertig procent Franstaligen, waardoor de gemeente strikt genomen niet in aanmerking kwam. Door toedoen van de toenmalige burgemeester de Grunne zijn de faciliteiten er toch ingevoerd. Zoals in Sint-Genesius-Rode geldt in Wezembeek-Oppem een lichtere vorm van faciliteiten dan in de andere gemeenten binnen de zes. Een Franstalig document wordt er als vertaling beschouwd, niet als volwaardig document.

Water en vuur

Partijpolitiek is in Wezembeek-Oppem op gemeentelijk vlak van ondergeschikt belang. Door de rechtstreekse verkiezing van de schepenen in een faciliteitengemeente zijn de Vlamingen zo goed als verplicht zich allemaal samen op een lijst kandidaat te stellen. Toch heeft Wezembeek-Oppem altijd een tweetalige lijst gehad. De lijst van de vroegere burgervader Baudouin de Grunne scoorde goed, tot de eentalig Franse lijst van Union des Francophones (UF) bij de laatste verkiezingen met de meeste zitjes ging lopen.

De Grunne mocht daardoor zijn vijftigjarig burgemeesterschap net niet beleven. François van Hoobrouck (UF) volgde hem op.

Ongewoon was ook de coalitie tussen de eentalig Franse lijst UF en de Vlaamse lijst Democraten Wezembeek-Oppem (DWO). Het huwelijk tussen water en vuur was geen lang leven beschoren en liep op een scheiding uit toen DWO weigerde zijn standpunten over de omzendbrieven van de ministers Peeters en Martens te milderen. UF ging onmiddellijk opnieuw scheep met de tweetalige lijst Gemeentelijke Eendracht.

AVh

Tijdens de slag van Solferino in 1859 organiseerde Henri Dunant, de latere stichter van het Rode Kruis, hulp voor de Oostenrijkse en Franse gewonden. In zijn memoires 'Un souvenir de Solferino' (1862) uit hij de wens om in elk land hulpverleningsorganisaties op te richten met vrijwilligers om het menselijk lijden te voorkomen en om te helpen in tijden van oorlog én van vrede. De eerste Genève-conventie van 1864 betekende meteen ook de start van het Rode Kruis. Vandaag telt het Rode Kruis Vlaanderen 17.000 vrijwilligers, iets wat Dunant zeker had bevallen en iets waar de in Grimbergen woonachtige Christiaan De Nys, voorzitter van het Rode Kruis Vlaanderen, trots op mag zijn.

Sinds die ene veldslag in 1859 tot het Rode Kruis zoals we het vandaag kennen is er heelwat gebeurd?

CDN Vandaag telt het Internationale Rode Kruis meer landen-leden dan de Verenigde Naties lidstaten. In Vlaanderen alleen al zijn er 17.000 actieve vrijwilligers, met daarnaast 800 professionelen in de dienst voor het bloed, een 160-tal in de humanitaire diensten in de hoofdzetel en de provincies, alles samen dus ongeveer 1000 beroepskrachten.

Minder bekend is dat het Rode Kruis Vlaanderen in zeven centra zorgt voor de opvang van asielzoekers en dat er ook een actief Jeugd Rode Kruis bestaat. Men is er zich niet altijd van bewust, maar in bedrijfstermen is het Rode Kruis Vlaanderen met een balanstotaal van nagenoeg vier miljard inderdaad een heel groot bedrijf en bovendien de grootste NGO (Niet Gouvernementele Organisatie) van het land.

Het Rode Kruis is in 1972 gefederaliseerd: elke gemeenschap heeft haar eigen beleid, budget en balans. Sindsdien is het aantal leden gestegen van 87.938 naar 136.356, het aantal vrijwilligers

FOTO: HERBIE DE SPOELMERE

**Christiaan
De Nys**
VOORZITTER VAN
HET RODE KRUIS
VLAANDEREN

**Werken met
17.000
vrijwilligers die
geloven in
dé mens is
fantastisch**

van ongeveer 5.000 naar 16.000 en het aantal bloed- en plasmadonoren van 125.000 naar 171.000.

Hoe verklaart u dat?

CDN Volgens mij is dat te wijten aan het feit dat we onszelf kunnen zijn, met onze eigen sociaal-culturele dynamiek. Voor de splitsing werd die dynamiek vaak afgeremd omdat we altijd in consensus moesten werken met twee gemeenschappen. Ik heb zelf een heel 'verenigingsleven' achter de rug en ik moet vaststellen dat men er in beide gemeenschappen op veel gebieden een andere mening op na houdt en dat het moeilijk is om beide

concepten te verenigen. Dus gingen we elk onze eigen weg, met goed resultaat overigens.

Inzet zonder vergoeding

Van de hulp aan oorlogsslachtoffers tot de preventie van en de hulp bij menselijk lijden is toch wel een hele stap.

CDN Het is een ruime missie, maar als je hiervoor kiest, is het duidelijk wat je moet doen. Zoals elke Rode Kruis organisatie hebben wij zeven grondbeginselen: menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit. Concreet vertaalt zich dat in de volgende doelstellingen: helpen in rampomstandigheden, ijveren voor de gezondheid en de waardigheid van elk individu, hulp aan slachtoffers van gewapende conflicten, het promoten van het internationale humanitaire recht (en dat is niet te onderschatten), het beoefenen van solidariteit en het stimuleren van de werking bij de bevolking.

Schort er niet iets aan ons systeem als zoveel essentiële taken door vrijwilligers moeten worden vervuld. Moet de overheid niet voor een aantal van die taken zorgen?

CDN Ik geloof in het vrije initiatief. Als er morgen een aantal van die diensten naar de 'administratie' zouden gaan, dan denk ik dat dat niet met dezelfde ingesteldheid zou zijn. Alle vrijwilligersorganisaties, waaronder het Rode Kruis, werken met mensen die uit vrije wil komen en die daarvoor geen vergoeding krijgen. Om zoiets te realiseren in tijden waarin men meestal alleen wat doet op voorwaarde dat men er iets voor terug krijgt, en als je dat kunt doen met 17.000 vrijwilligers die geloven in dé mens, dan vind ik dat fantastisch. Ik heb waardering voor wat de overheid doet, maar ik vind het belangrijk dat het privé-initiatief kan zeggen: 'wij kunnen dat ook en wij hebben de mensen die dat willen doen'.

Maar het Rode Kruis wordt wel financieel gesteund door de overheid?

CDN Voor de dienst voor het bloed putten wij ons inkomen uit de verkoop van bloedeenheden aan de ziekenhuizen, de verkoopprijs daarvan

wordt bepaald door de minister van Volksgezondheid. Alle kosten van de dienst voor het bloed worden gedekt door de inkomsten uit de verkoop van bloed. We streven geen winst na maar we moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat we morgen kunnen investeren in nieuw materiaal en nieuwe apparatuur, dus we moeten wel goede resultaten behalen.

Wat de humanitaire diensten betreft kun je stellen dat 45% van het budget afkomstig is van overheidstoelage onder één of andere vorm, zoals bijvoorbeeld een bijdrage van de Nationale Loterij en de opbrengst van een toeslag van 0,25 fr. op de autopolis-sen burgerlijke aansprakelijkheid die volledig wordt doorgestort aan het Rode Kruis. Deze laatste bijdrage is gemotiveerd door de vaststelling dat wagens vaak betrokken zijn bij ongevallen en dat daarbij dikwijls een beroep wordt gedaan op de hulpdiensten van het Rode Kruis. Verder

‘Ons bloed en plasma behoren tot ‘de besten’ van heel de wereld’

kunnen wij als NGO in het buitenland alleen maar functioneren als de minister onze plannen goedkeurt en daarvoor de middelen ter beschikking stelt. Ook de gemeenten subsidiëren ons omdat ze het Rode Kruis behandelen als elke andere socio-culturele vereniging.

De overige 55% van het budget vergaren we zelf door onder meer de stickerverkoop, lidgelden, steunkaarten en bedrijfssponsoring.

Geen bloed bij de overheid?

België scoort heel goed wat de ‘veiligheid’ van het bloed betreft, wiens verdienste is dat?

CDN Ons bloed en plasma behoren tot ‘de besten’ van de wereld. Dat heeft verschillende redenen. Ten eerste werken wij alleen met vrijwillige, niet-betaalde donoren en hebben wij extreem strenge regels. Als een kandidaat-donor voor de eerste keer komt wordt hij ondervraagd door een arts en wordt er een dossier opgesteld. Elke keer als hij of zij terug komt wordt gevraagd naar mogelijke risico-

Christiaan De Nys ‘Mit 17.000 Freiwilligen zu arbeiten, das ist fantastisch’

äußerte er den Wunsch, in jedem Land Hilfsorganisationen mit Freiwilligen zu gründen, um menschliches Leiden zu verhindern und um in Kriegs- und Friedenszeiten zu helfen. Heute zählt das Rote Kreuz Flandern 17.000 Freiwillige, etwas, auf das der in Grimbergen wohnende Vorsitzende des Roten Kreuzes Flandern, Christiaan De Nys, stolz sein kann. ‘Heute zählt das Internationale Rote Kreuz mehr Ländermitglieder als die Vereinten Nationen Mitgliedsstaaten haben’, so der Vorsitzende. Die 17.000 Mitglieder des Roten Kreuzes Flandern helfen freiwillig und erhalten dafür keinerlei Bezahlung. ‘So etwas mit 17.000 Freiwilligen, die an den Menschen glauben, zu realisieren, in einer Zeit, in der die meisten nur etwas tun, wenn sie dafür irgendeine Gegenleistung erhalten – das finde ich fantastisch.’

factoren. Ten slotte hebben wij in elk van onze zeven bloedtransfusiecentra up-to-date laboratoria waarin alle tests die door de overheid worden opgelegd, worden uitgevoerd door uiterst bekwaam personeel. Het is de minister die beslist welke tests worden uitgevoerd en wij zijn natuurlijk verantwoordelijk voor het correct uitvoeren van die beslissingen.

Er zijn landen waar bloedinzameling door de overheid gebeurt, maar ik hoor van mijn buitenlandse collega's dat het in zo'n systeem veel moeilijker is om donoren te vinden. Ik denk ook dat veel mensen die vandaag bloed en plasma geven dat niet zouden doen bij gemeente of provincie, want dat is ‘de overheid’ en daar hebben veel mensen het moeilijk mee. Mensen komen gemakkelijker naar een instelling als het Rode Kruis omdat men zich daar thuis voelt.

Voelt u zich thuis in Grimbergen waar u woont?

CDN Ja, ik ben altijd een bewoner van de Vlaamse rand geweest. Ik ben geboren en getogen in Vilvoorde en woonde er tot de late 60er jaren, toen zijn we zoals veel jonge gezinnen (mijn vrouw is ook van Vilvoorde) naar Grimbergen verhuisd.

We wilden meer ruimte, meer groen en een gezondere omgeving (al is de situatie in Vilvoorde er inmiddels op vooruit gegaan).

Het leven in de Vlaamse rand is voor mij een blijvende positieve uitdaging. Ik heb ook steeds geijverd voor een rand die Vlaams is en blijft.

Bei der Schlacht von Solferino im Jahre 1859 organisierte Henri Dunant, der spätere Gründer des Roten Kreuzes, Hilfe für die Verwundeten. In seinen Memoiren

FOTO: PATRICK DE SPREELAERE

Maar met de nodige openheid naar niet-Vlamingen?

CDN Ik zou veeleer zeggen met de nodige openheid om wie er komt wonen welkom te heten als hij zich wil aanpassen. Als een niet-Nederlandstalige in Grimbergen wil komen wonen omdat hij het hier mooi vindt dan is dat goed, mits hij het wettelijk vastgelegd taalstelsel eerbiedigt en zich in het publieke leven in het Nederlands leert uitdrukken.

Er is in de Vlaamse rand in de naoorlogse periode gelukkig veel verandering. Waar het Frans tot Wereldoorlog II actief aanwezig was in het sociaal leven van steden zoals Vilvoorde is dat vandaag voltooid verleden tijd.

Ik sta achter elk initiatief dat de taal- en cultuurhomogeniteit van Vlaams-Brabant ten goede komt.

Dan staat u ook achter een initiatief als RandKrant?

CDN Ik sta 150% achter RandKrant!

Meer moet dat voor ons niet zijn.

Geneviève Ostin

Brussel, een bedrijf met twee raden van bestuur

Een recente studie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), toont overtuigend aan hoezeer Brussel en het Vlaanderen errond socio-economisch met elkaar samenhangen(*). Het is dus beter als de Brusselse en Vlaamse overheden ook zouden samenwerken, vindt de SERV. De evidentie zelve, zo lijkt het, maar de beladen geschiedenis tussen Vlaanderen en Brussel staat niet zelden een zakelijke aanpak in de weg.

Brigitte Grouwels

Brussel en de Vlaamse rand eromheen, plus nog een deeltje van Waals-Brabant vormen, zo toonde de SERV-studie aan, één geheel: het wonen, werken, winkelen en zich ontspannen van mensen speelt zich af in dat hele stadsgewest. Tal van processen worden dus maar begrijpelijk op het niveau van dat hele stadsgewest. Om maar één, maar dan wel een heel belangrijk voorbeeld te geven: Brussel werd de voorbije decennia leger en armer omdat welgestelde mensen en bedrijven naar de rand trokken. Dat proces voltrekt zich overigens rond veel grote steden. In het Brusselse stadsgewest is het evenwel problematischer omdat het rijke Vlaamse hinterland door de Belgische staatshervorming politiek en

financieel hermetisch is afgesloten van het vlakbij gelegen Brussel. Dit stadsgewest heeft twee meesters. 'Het is als een bedrijf met twee raden van bestuur', zei de Brusselse Vlaming en erevoorzitter van het Masereelfonds, Antoon Roosens onlangs in een debat. Met dien verstande dat de raad van bestuur met het meeste geld ook en vooral bevoegd is in dat deel van het bedrijf dat het goed stelt (de financiering van de gewesten Vlaanderen en Brussel gebeurt weliswaar via de federale overheid, maar in essentie ontvangt Vlaanderen wat de Vlaamse belastingbetalers inbrengen. Idem voor Brussel, nvdr.).

We betalen nu al

De SERV-studie wijst erop dat Brussel een internationale aantrekkingspool van jobs en bedrijven blijft: het is niet Zaventem op zich dat zoveel bedrijven aantrekt, maar Zaventem als randgemeente van Brussel en zijn luchthaven. Als Vlaanderen zijn hoofdstad Brussel ver onder het eigen socio-economisch peil laat zakken, zal het daar vroeg of laat ook zelf een prijs voor betalen. 'Trouwens, we betalen nu al een prijs. Daarom hebben we ook aangedrongen op het uitvoeren van deze studie', onderstreept Jan Van Doren van het Vlaams Economisch Verbond (VEV), de Vlaamse werkgeversorganisatie. 'In en rond Brussel zijn er een aantal problemen die je niet kunt aanpakken omdat er met de huidige politieke versplintering geen coherent beleid mogelijk is. De verkeerscongestie, het gebrek aan industrieterreinen, de hele ruimtelijke wanorde, daaraan kun je niet verhelpen als Vlaanderen en Brussel niet samenwerken.' De SERV bepleit daarom een breed en permanent overleg met Brussel.

Brussel knikt ja

'In Brussel kon die visie op veel goodwill rekenen bij Vlamingen én Franstaligen', vertelt Sven Gatz die namens de Volksunie in de Vlaamse Gemeenschapscommissie zetelt. 'Het

FDF zul je natuurlijk nooit overtuigen, maar de PRL heeft ingezien dat Brussel een grotere belangengemeenschap met Vlaanderen heeft dan met Wallonië. Een schepen van de rijke gemeente Ukkel liet zich onlangs zelfs ontvallen dat hij het beu was te moeten opdraaien voor die arme Brusselse gemeenten en dat hij liever bij Vlaanderen zou horen. Goed, het is maar een anekdote, maar desalniettemin is zo'n uitspraak veelzeggend. Brussel is altijd een liberale stad geweest en liberalen denken nu eenmaal aan hun centen. Aan die kant dringt zich dus ook een samenwerking met Vlaanderen op.' Toch heerst er aan Vlaamse kant achterdocht tegenover de Brusselse goodwill, omdat men er het aloude Franstalige streven naar 'le tout grand Bruxelles' achter vermoedt, een Brussel dat niet uit 19 maar 36 gemeenten bestaat.

The emotionally charged history of Brussels

A recent study conducted by the Social-Economic Council of Flanders convincingly demonstrates to what an extent Brussels and the surrounding Flanders (two separate regions ever since the reform of the Belgian state) are intertwined with and dependent on one another (*). Thus, the Council concludes that it would be better for the Brussels and Flemish governments to work together. That may seem obvious, but the emotionally charged history of the relationship between Flanders and Brussels has often stood in the way of an objective approach. Pragmatism, fairness and compromise - if necessary with complex adjustments - nevertheless constitute the only way to move forward, and such movement is urgently necessary. In so doing, symbolic posturing must give way to a sense of realism.

(*): The first part on the community of interests shared by Flanders and Brussels was published in the October issue of the RandKrant.

Ook de Brusselse Vlamingen waren heel tevreden over de studie, aldus Gatz. Samenwerking tussen Brussel en Vlaams-Brabant vinden ze vanzelfsprekend. 'Beide hebben erbij te winnen. Het vertrek van bedrijven en inwoners betekent voor Brussel een aderlating die gepaard gaat met verarming, voor Vlaams-Brabant houdt het verstedelijking en verfransing in. Wie de rand groen en Vlaams wil houden, maakt dus best van Brussel een aantrekkelijke stad.'

Vlaanderen aarzelt

Officieel reageerde Vlaanderen vooralsnog vrij koeltjes op het SERV-huiswerk. Van Doren: 'Vlaams minister-president Luc Van den Brande vreest dat zo'n samenwerking een impliciete bevestiging inhoudt van Brussel als derde Gewest en daarom houdt hij de boot af. Dat is spijtig, want het klopt ook niet als redenering: het zou betekenen dat Nederland door met Vlaanderen samen te werken meteen zou aangeven dat Vlaanderen een soevereine staat is. Dit is symbolendiscussie: je kunt toch niet ontkennen dat er de facto een driedelige structuur is gegroeid. Of je dat nu wil of niet.' Ook de Brusselse Vlamingen pleiten

voor meer pragmatisme. Sven Gatz: 'Symboliek en emotie spelen een rol in de politiek, maar je moet zien wat de prijs daarvan is. In dit geval zal niet met elkaar praten omwille van symboliek zware sociale en economische gevolgen hebben.' Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse aangelegenheden, legt de Vlaamse houding uit: 'Wij hebben geen moeite om met Brussel samen te werken rond concrete dossiers. In de huidige politieke situatie zien we echter geen heil in een globaal raamkoord dat vooral van politiek-symbolische aard zou zijn. Ten eerste zou dat op het terrein geen meerwaarde bieden. Ten tweede zou de enige concrete uitkomst daarvan, de bezegeling zijn van de status van Brussel als derde gewest. Dat botst feitelijk met de Vlaams-Brusselse verbondenheid die in de SERV-studie naar voor komt.' Of die visie volstaat om de Brusselse

problemen aan te pakken, is evenwel de vraag. 'Geen enkele hoofdstad ter wereld kan de kapitalen opbrengen die nodig zijn voor zijn eigen infrastructuur', stelde Antoon Roosens daarover in voornoemd debat. Op een of andere manier moet er dus geld van Vlaanderen naar Brussel.

'Wie de rand groen en Vlaams wil houden, maakt best van Brussel een aantrekkelijke stad'

problemen aan te pakken, is evenwel de vraag. 'Geen enkele hoofdstad ter wereld kan de kapitalen opbrengen die nodig zijn voor zijn eigen infrastructuur', stelde Antoon Roosens daarover in voornoemd debat. Op een of andere manier moet er dus geld van Vlaanderen naar Brussel.

Armworstelen om een stad

Voor wat hoort wat, vindt Vlaanderen echter. Van blanco-overdrachten kan geen sprake zijn. Brigitte Grouwels: 'Wie wil dat Vlaanderen investeert in Brussel, moet ook aanvaarden dat het participeert in het beleid. Een van de

voornaamste besluiten die ik trek uit de SERV-studie, is dat het essentieel is voor de toekomst van zowel Brussel als de rest van Vlaanderen dat de Vlaamse Gemeenschap ruimere mogelijkheden krijgt om in Brussel op te treden op diverse sociaal-economische terreinen. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan huisvesting en tewerkstelling, die nu zijn voorbehouden aan het hoofdstedelijk gewest. Daarnaast is er uiteraard behoefte aan het verder uitbouwen van de samenwerking tussen de overheden die in Brussel bevoegd zijn.' Als Vlaanderen geld ophoest, moet het ook meer te zeggen krijgen. En daar zullen dan weer niet alle Franstalige Brusselaars het, zacht gezegd, mee eens zijn. Veel Franstaligen willen wel Vlaams geld maar geen Vlaamse macht. Het spiegelbeeld aan Vlaamse kant van die afwijzing is dan: 'laat dit Brussel stikken, laat de stad onbereikbaar worden, verkrotten, verarmen. Dat is de manier om ze te ontvetten. Ooit komen ze ons dan wel om hulp vragen.'

Dit soort redeneringen verwordt uiteindelijk tot een partijtje armworstelen met een stad als inzet. Terwijl op het terrein nauwelijks meer gebeurt dan nu en dan wat rellen . . .

Complexe compromissen

Dit 'heerlijk' complexe stadsgewest torst het gewicht van zijn geschiedenis: elk woord heeft voor elke partij die in de loop der decennia is samengeklonterd tot een groep, andere betekenissen gekregen. In zo'n situatie is één grootse en elegante oplossing die zich emotioneel misschien opdringt moeilijk haalbaar. Geleidelijkheid, pragmatiek, redelijkheid, compromissen desnoods met complexe instellingen, zijn bijna onvermijdelijk de enige manier om nog stappen vooruit te zetten. Stappen vooruit moeten er echter komen en daartoe zal nu en dan iemand de realiteit moeten laten primeren boven de symboliek. In Brussel tikken immers hier en daar tijdbommetjes.

John Vandaele

(*) Het eerste deel over de Vlaams-Brusselse belangengemeenschap verscheen in *RandKrant* nr. 9 van oktober 1998

KERST- CONCERT

Kerstliederen van Vier op 'n Rij

De meeste kerstliederen houden geen verband met de kerkelijke liturgie, maar zijn ontsproten uit de volksdevotie. Het geboortefeest moest immers ondergeschikt blijven aan de verrijzenisherdenking op Pasen. Slechts na Franciscus van Assisië werd ook de kribbe vereerd. Het blokfluitensemble Vier op 'n rij brengt een bloemlezing van Vlaamse en Duitse kerstliederen. Veel van de geselecteerde volksliedjes zijn anoniem en bovendien bestaan er verschillende versies van.

De teksten en de arrangementen hebben een zelfstandig leven geleid, waardoor de oorsprong nog moeilijk te achterhalen is. De muzikanten, die over tientallen grote en kleine blaasinstrumenten beschikken, treden op met een vocaal kwartet. Ludwig Jansegers begeleidt op klavecimbel.

Asse-Zellik, CC Den Horinck:
11 december om 20u30
Tel: 02/466 78 21

TONEEL

Wrang poppenhuis

Nagenoeg al de 25 toneelstukken die de Noorse schrijver Henrik Ibsen (1828-1906) schreef, weerspiegelen de persoonlijke en morele evolutie die hij zelf heeft doorgemaakt. 'Het poppenhuis' geldt als zijn meest sarcastisch familieportret. Hierin legt hij de drijfveren bloot achter een modelhuwelijk en laat hij zien dat de zogenaamde liefde heel andere doelstellingen dient. Van dezelfde auteur regisseerde Ignace Cornelissen al 'Bouwmeester Solness'. Ook daar hebben de belangrijkste gebeurtenissen reeds plaatsgevonden voor het stuk begint.

FOTO: CATRIEN ARIËN

De Turnhoutse regisseur die vroeger bij het Gevolg jongerenproducties realiseerde, verdeelt een natuurlijke, realistische speelstijl. Hij belicht in 'Het poppenhuis' vooral de positie van de vrouw. Nora hoopt dat haar echtgenoot hun relatie verkiest boven sociale promotie. Zij wordt echter door hem verraden.

'Het poppenhuis' is een beklemmend en eigentijds gezinsdrama, waarin de hooggespannen verwachtingen die de verschillende personages koesteren niet worden verwezenlijkt.

Dilbeek, Westrand:
vrijdag 4 december om 20u30
Tel: 02/466 20 30.

Strombeek-Bever:
zaterdag 12 december om 20u15
Tel: 02/263 03 48

Overijse, Bosuil:
dinsdag 15 december om 20u
Tel: 02/657 31 79.

MUZIEK

Gezangen onderstrepen stilte

In de christelijke mystiek neemt de zuivering van de ziel een sleutelpositie in. Niemand kan verlicht worden tenzij hij eerst is gereinigd. Naast de zelfdiscipline, de onthechting en de ascese is het ook belangrijk om de stilte op te zoeken. Die stilte wordt nog verdiept door het zingen van geestelijke liederen. Een prachtig voorbeeld hiervan zijn de byzantijnse gezangen die in het verleden door heremieten en kloosterlingen werden gezongen en opgetekend. Wie ernaar luistert voelt een innerlijke rust over zich heen komen, waardoor aardse beslonumeringen naar de achtergrond verdwijnen. In het huidige 'new age' tijdperk experimenteren ook Vlaamse vocalisten met dit uitzonderlijk muziekgenre. Het Gospodikwartet

selecteerde orthodoxe, liturgische liederen, die de toehoorder in een hogere sfeer brengen. Tot het ensemble behoort bariton Guido Cassiman, die vooral bekend werd als radiomaker en pionier van omroep Brabant. Voor hem is het zangpodium een oude liefde, want vroeger maakte hij ook al deel uit van het Cassimantrio. De tenorstem is van Herman Elegast, die in de jaren zestig furore maakte met intimistische luisterliedjes en vertaalde folksongs. Met de bas Frederik Meïreson en de tweede tenor Jos Simal staat het Gospodikwartet borg voor een mystieke belevenis.

Tervuren, Sint-Janskerk:
zaterdag 5 december om 20u30
Tel: 02/768 03 00.

VERTELHAPPENING

Een niet zo heilige Sinterklaas

Dat Sinterklaas door Roine van de canonieke heiligenlijst werd afgevoerd is grotendeels te wijten aan de fantastische verhalen die over hem de ronde doen. De bisschop uit Myra genoot niet alleen bekendheid als wonder-

doener en vrijgeveige pakjesman. In oude Nederlandstalige boeken is hij ook de patroon van trouwlustige jongeren, manzieke meisjes en losbandige rokkenjagers. De 18de eeuwse dichter Jan de Regt noemt zijn paard zelfs Fillis! In zijn hekelverzen verwoordt hij de erotische wensen van veeleisende bakvissen, die geen genoegen nemen met 'bochelvenjies of gerimpelde boze koppen'. In speculaas- en koekvormen kon de begeerde

partner worden uitgebeeld. De schoenen aan de schoorsteen pasten aan de voeten van de jongen of het meisje waarop men verliefd was. Ook enkele traditionele Sinterklaasliedjes bevatten een dubbele bodem.

Friedl Lesage, Ianka Fleerackers, Johan Terryn en Geert Hautekiet sprokkelden meerduidige wintervertellingen bijeen. Zelfs de os en de ezel kunnen niet op Kerstmis wachten. Voor volwassenen die graag rooie oortjes krijgen.

Première op 5 december om 20u15 in CC Strombeek-Bever
Tel: 02/263 03 43
Ook op 12 december in Boesdaelhoeve, Sint-Genesius-Rode
Tel: 02/381 14 51.

KERSTCONCERT

Afro-Amerikaanse gospel

De oudste religieuze muziek van de zwarte Amerikaanse bevolking bestaat vooral uit de droefgeestige koorhymnen van de Baptisten. Ze zijn terug te vinden in de methodistische gebedenboeken. De eerste 'spirituals' dateren uit de 18de eeuw, maar kwamen pas tot bloei in de protestantse kerken vanaf 1900. Talrijke blueszangers en souldiva's zijn schatplichtig aan deze muziek. Mahalia Jackson en het Golden Gate Quartet zorgden voor de wereldwijde uitstraling ervan. De ontelbare plaatopnames illustreren de veelheid aan stijlen. Steeds proberen de zangers zoveel mogelijk bezieling in hun uitvoering te leggen. In extreme gevallen voel je zelfs een soort religieuze bezetenheid! Hoewel de meeste ensembles afkomstig zijn uit het zuiden van de Verenigde Staten, komen The Marvellous Gospel Singers uit Kameroen en Kongo. Naast de

overbekende op de bijbel geïnspireerde liederen, worden ook eigen composities vertolkt.

Linkebeek, de Moelie:
18 december om 20u30
Tel: 02/380 77 51
Kraainem, De Lijsterbes:
19 december om 20u
Tel: 02/721 28 06

THEATER- TENTOONSTELLING

Boegbeeld Michel de Ghelderode 100

Honderd jaar geleden werd in Elsene Michel de Ghelderode geboren. Eigenlijk heette hij Adhemar Martens. Dat dit eeuwfeest bij ons nauwelijks aandacht krijgt, is op zijn minst merkwaardig. Als toneelschrijver introduceerde hij immers het totaalspektakel. In het buitenland wordt hij nog steeds bewonderd om zijn gedurfde taal en kleurrijke regieaanwijzingen. Decors, kostuums en rekwisieten vond hij minstens zo belangrijk als de dialogen. Hij was geobsedeerd door het circus van de menselijke zwakheden. Als boegbeeld van het Vlaamsche Volkstoneel schrok hij er niet voor terug om de hypocrisie te ontmantelen. Boosaardige en schrijnende figuren bevolken zijn immense fantasiewereld. Hij debuteerde met een macabere eenakter over de dood, legde zich later toe op het poppenspel, maar verwierf vooral faam met zijn grimmige ballades en magisch realistische verhalen. Rond 1953 bereikte hij het toppunt van zijn roem toen in het Parijse Matignytheater 'Mademoiselle Jaire' werd opgevoerd. De Bietjes uit Dilbeek, leden van De Rozentak, de Brabantse Leeuw, de Passanten en het Komedianteenkoor brengen in een regie van Luc Collin zijn muzikaal sprookje 'De Sterrendief' voor het voetlicht. Daarin doolt een schamele dichter rond die de maan wil stelen!

Voorstellingen op 18 en 19 december om 20u in CVA,

FOTO: KADOC ERVEN / OERSLEVEN

Beeldkens uit het leven van Sint Franciscus

Veeweydestraat, 24, Anderlecht
Tel: 02/555 06 08
In het Archief en Museum van het Vlaams Leven te Brussel, Visverkopersstraat, 13 loopt een stevig gedocumenteerde tentoonstelling over de Ghelderode. Van maandag tot zaterdag (van 10 tot 18u) Tel: 02/512 42 81.

JEUGDTONEEL

Chaos in de supermarkt

Luxemburg is de knotsgekke naam van een toneelgezelschap dat zich vooral tot jongeren richt. In 'Muzet Superet' gaat het er even vrolijk aan toe als in 'Famineurzeven' van De Nieuwe Snaar. Dat is natuurlijk te danken aan Geert Vermeulen, die in beide producties de antiheid uithangt. Als in de supermarkt een groot pak wordt afgeleverd, waarin geen voedingswaren maar instrumenten zijn opgeborgen, besluiten de twee bedienden er een groot feest van te maken. Met gedempte verlichting en veel getoeter wordt de winkel onherkenbaar. Alle voorradige spullen krijgen plots een nieuwe functie.

Tervuren, Papeblok:
20 december om 15u
Tel: 02/768 03 00

Ludo Dosogne

Een nieuw licht op de Vlaamse beweging

In 1968 stelt Gaston Durnez aan de uitgeverij Lannoo voor om een Encyclopedie van de Vlaamse Beweging te publiceren. In 1973 verschijnt het eerste – en in 1975 het tweede deel van het werk. Vrij vlug is duidelijk waar de tekortkomingen liggen, maar geld om supplementen uit te geven is er niet. Uiteindelijk vindt minister Luc Van den Bossche in 1993 geld op zijn begroting van onderwijs om een geheel nieuwe encyclopedie aan te maken. Historicus Bruno De Wever werd vice-voorzitter van de redactieraad.

'De geschiedschrijving heeft de laatste vijftientig jaar een enorme vlucht genomen en in die geschiedenis van bij ons heeft de Vlaamse Beweging altijd een dominante rol gespeeld. Daarom heeft de redactie gekozen voor een nieuwe encyclopedie en niet voor een herwerkte versie van de voorgaande', licht Bruno De Wever toe.

De benadering van de Vlaamse Beweging is in de voorbije twee decennia ingrijpend veranderd. In het begin van de jaren zeventig zit ze nog in een 'bewegingsfase' terwijl de historicus van nu automatisch meer afstand neemt, waardoor bepaalde feiten in een ander daglicht komen te staan. Bruno De Wever haalt hierbij het netelige voorbeeld aan van de collaboratie. 'Vandaag zien we in dat die misstap van binnen de toenmalige samenleving is gegroeid en dat elementen zoals fascisme, nationaal-socialisme of een verglijding naar extreem-rechts er ook mee te maken hebben gehad. Het is een vaststelling die waarschijnlijk nog heel wat stof zal doen opwaaien want veel mensen blijven het daar erg moeilijk mee hebben.'

De encyclopedie brengt ondermeer de politieke context in kaart waarin de Vlaamse Beweging is gegroeid en waarin ze tot de dag van vandaag leeft. De federalistische tendensen bijvoor-

beeld worden haarfijn uit de doeken gedaan van bij hun ontstaan op het einde van de negentiende eeuw tot op heden. Daar tegenover staat als trefwoord het Belgisch nationalisme, waarbij de auteur de vraag oppert of een unitair denkende Belg de facto een tegenstander mag worden genoemd van de Vlaamse Beweging. In de encyclopedie wordt erop gewezen dat de Vlaamse Beweging zeer lang unitair is geweest en dat een deel van de Vlaamse intelligentsia die idee tot op heden nog erg genegen is.

Guldensporenslag in de marge

'De Vlaamse Beweging is een product van de Belgische staat' zegt De Wever, en de encyclopedie begint dus maar pas echt bij de onafhankelijkheid. Dat neemt niet weg dat heelwat zaken worden vermeld die voor dat tijdstip gebeurden en waar de Vlaamse Beweging aanknopingspunten in vond. 'Ik denk daarbij aan de vermelding van de 'Verhandeling op d'Onmacht der moederlyke tael in de Nederlanden' van Jean-Baptist Chrysostome Verlooy uit 1778 en voorts nog aan talrijke literaire werken uit vroegere periodes. Om die reden komt ook de 'Guldensporenslag' alleen aan bod als politiek feit en niet met een historische weergave van wat er op het slagveld aan de Groeningebeeck is gebeurd. Hetzelfde geldt voor Artevelde en zoveel andere feiten en personen die een rol hebben gespeeld in

ons nationaal verleden. Ze worden weliswaar vaak gebruikt in referaten om te bewijzen dat Vlaanderen een oud volk is, maar dat is volledig naast de kwestie. Tussen de samenhang die er bestond in de historische Nederlanden en deze die er bestaat in het hedendaagse Vlaanderen is er een hemelsbreed verschil.'

Pil voor specialisten

De 'Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging' bevat 3.500 artikelen, 80 overzichtsartikelen, 1500 illustraties en 25.000 kruisverwijzingen. Een bijgevoegde CD-rom bevat een databank die het zoeken naar trefwoorden en het raadplegen van teksten nog eenvoudiger maakt. De encyclopedie bestaat uit drie delen van ca. 1275 blz. per deel. Vooral 'specialisten' zoals historici, academici, journalisten en mensen met enige voorkennis van zaken zullen er hun gading in vinden.

Flor Stein

De Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging verschijnt eind november 1998.

Prijs tot 15/01/99: 3.990 BEF, nadien 4.950 BEF

Uitgeverij Lannoo NV
Kasteelstraat 97, Tielt.
Tel: 051/42 42 11

Ein neues Licht auf die flämische Bewegung

Ende dieses Monats erscheint eine überarbeitete Auflage der Enzyklopädie der flämischen Bewegung. Die Enzyklopädie kartiert unter anderem den politischen Kontext, in dem sich die flämische Bewegung entwickelt hat und in dem sie sich bis auf den heutigen Tag bewegt. 'Die flämische Bewegung ist ein Produkt des belgischen Staats, und die Enzyklopädie fängt deshalb erst bei der Unabhängigkeit richtig an. Trotzdem ist auch vieles angeeignet, was sich vor diesem Zeitpunkt ereignet hat und was für die Bewegung einen Anknüpfungspunkt darstellte', so der Historiker Bruno De Wever, stellvertretender Vorsitzender des Redaktionsrats.

Vilvoorde koestert zijn kroost

FOTO: PASCAL VIGNERON

In Vilvoorde is een samenwerkingsproject preventieve kindercare opgezet dat model moet staan voor andere Vlaamse steden en gemeenten. Kind & Gezin wil met zijn basiszorgprogramma in de eerste plaats alle kinderen van 0 tot 3 jaar bereiken. Daarnaast is het de bedoeling om in de gezinnen zo vlug mogelijk de kinderen op te sporen die gehandicapt zijn, in kansarmoede leven en/of verwaarloosd of mishandeld worden.

In Vilvoorde hebben de consultatiebureaus van Kind & Gezin en nagenoeg alle huis- en kinderartsen de handen in elkaar geslagen om alle jonge kinderen eenzelfde preventieve basiszorg te bieden. Het zorgaanbod voor niet schoolgaande kinderen houdt in dat de sociaal verpleegkundigen drie tot vier huisbezoeken brengen tijdens de eerste drie levensmaanden van de baby. De artsen van het consultatiebureau van Kind & Gezin, de huisartsen en de kinderartsen volgen eenzelfde vooraf bepaald programma bij de consultaties. Bij eventuele doorverwijzing gebruiken de artsen het gezondheidsboekje van Kind & Gezin. Op die manier krijgen ongeveer alle kinderen dezelfde preventieve onderzoeken en vaccinaties. Vilvoorde is de eerste stad in Vlaanderen waar dergelijke afspra-

ken vanuit Kind & Gezin formeel zijn georganiseerd. Waarom werd Vilvoorde gekozen? 'De stad is vrij representatief voor Vlaanderen: ze is sterk verstedelijkt en naast de eerder residentiële woonwijken zijn er de uitgesproken sociale woonwijken' aldus Gerda Coppin, Ann Decorte en Marie-Anne van Lierde van Kind & Gezin en huisarts Luc De Munck. 'Vilvoorde is bovendien een van de zogenaamde SIF gemeenten die in aanmerking komen voor extra middelen in het kader van het Sociaal Impulsfonds (SIF). De gemeente is voldoende klein zodat het overzichtelijk blijft en tegelijk voldoende groot zodat ze ook relevant is voor andere gemeenten in Vlaanderen.'

Risicogezinnen

'Tijdens de huisbezoeken en in de contacten met de ouders en de kinderen blijkt dat bepaalde gezinnen de opvang of de opvoeding van het kind niet aankunnen. Daarom spitsen we onze werking in een tweede fase (vanaf 1 november 1998) toe op gezinnen met gezondheidsrisico's of problemen. Hiervoor werd een specifiek zorgaanbod uitgewerkt voor kwetsbare gezinnen met kinderen van 0 tot 6 jaar die bijvoorbeeld ziek of gehandicapt zijn, symptomen vertonen van kindermishandeling of in kansarmoede leven', aldus nog onze gesprekspartners.

Gerda Coppin, vanuit Kind & Gezin medeverantwoordelijk voor het samenwerkingsproject, Marie-Anne van Lierde, medisch kwaliteitscoördinator van Kind & Gezin, en huisarts De Munck van de vereniging Huisartsen van Vilvoorde en omgeving.

Doorverwijzen

Bij de lancering van de tweede fase van het samenwerkingsproject kon Kind & Gezin alvast rekenen op ruime belangstelling van hulpverleners, huisartsen, kinderartsen en welzijnsorganisaties in de regio Vilvoorde. Het project wordt gedragen door de Vilvoordse huisartsen en Kind & Gezin. 'Dit tweede deel van het proefproject kan inderdaad alleen maar slagen als de diensten en hulpverleners die met het kind te maken hebben heel gericht naar elkaar doorverwijzen. In een overzichtelijke gids ten behoeve van de hulpverleners wordt daarom antwoord gegeven op de vraag wie waarmee bezig is.' In de gids komen zo'n 35 welzijnsorganisaties aan bod.

'Het is belangrijk dat je baby's en jonge kinderen van nabij volgt, nog voor er iets misloopt'

De preventieprogramma's worden voornamelijk uitgevoerd door de artsen van de consultatiebureaus en de regio-verpleegkundigen van Kind & Gezin. Ze kunnen daarbij worden gesteund door interculturele medewerkers. De wederzijdse kennis is de basis voor een goede doorverwijzing en communicatie. Daarnaast worden ook afspraken gemaakt over hoe de doorverwijzing moeten worden georganiseerd. Als het samenwerkingsproject positief wordt geëvalueerd, wil Kind & Gezin het model ook gebruiken voor andere gemeenten.

Gerard Hautekeur

Vele Nederlandstalige Brusselse plaatsnamen kregen in de loop van de eeuwen een Franse versie – ofwel een gewone vertaling, bijvoorbeeld van Rood Klooster in Rouge Cloître, ofwel een verbastering, bijvoorbeeld van Ter Kameren naar La Cambre. Andere plaatsnamen bleven eentalig. Groenendaal en Watermaal worden in het Frans met *ae* in plaats van dubbele *a* geschreven, maar dat doet geen afbreuk aan hun Nederlandstalige oorsprong. Die twee, Groenendaal en Watermaal, grenzen aan elkaar. Je kan in het Zoniën-woud van de ene naar de andere plaats wandelen en zo van de rand naar de stad.

18

Laten we die wandeling maken tot waar het Zoniën-woud versmalt tot het Ter Kameren bos. Wie met de trein komt, stapt uit in Bosvoorde. Wie met de auto komt, ontvlucht de Terhulpesteenweg net voor de paardenrenbaan. De hoek die gevormd wordt door die renbaan en de spoorweg en die de wandelaars bereiken door op het Sint-Hubertuskruispunt in het woud de Graafdreef of de Tumuliweg te nemen, die hoek heet Vallei van de Verdrongen Kinderen.

Het is een prachtige plek, een restant Zoniën met dellen, borren, beken en vijvers. De Woluwe ontstaat er, door het samenvloeien van de Zwaanbeek, Vuilbeek en Verdrongen Kinderenbeek. Majesteitelijke dreven doorsnijden er het bos naar alle kanten. Het stijgt en glooit er, ritselt en kwinkleert er. De vallei is behalve een natuurreservaat ook een hondenpark voor inwoners van Watermaal-Bosvoorde en Ukkel. Dat brengt mee dat, terwijl de informatieborden in het reservaat perfect tweetalig zijn, de voertaal er toch het Frans is en deze uithoek van het Zoniën-woud meestal 'Vallon des Enfants Noyés' heet. Maar of de plek nu in het Nederlands of het Frans wordt benoemd, haar

VERDRONGEN KINDEREN

Het mag dan een folkloristisch gevoel zijn, toch hou ik ervan dat de naam Brussel wortelt in 'Broekzele' en daardoor in oude Nederlands-Germaanse woorden. 'Broek' betekent moeras en zele 'nederzetting', Brussel ontstond in het drasland aan de Zenne. Wie in het Brusselse aan heemkunde doet, moet de volkstaal verstaan die er haar sporen naliet tot in de dellen, borren, beken en vijvers van het Zoniën-woud.

FOTO: RITA DANEELS

naam past wondergoed bij de stemmige sfeer die er heerst en die wordt opgewekt door vijvers die donker en gesloten tussen de bomen en struiken liggen. Mijn 'Gids voor Vlaanderen' uit 1985 situeert die vijvers ten opzichte van de Graafdreef en benoemt ze, 'rechts de Hoefjervijver, aldus genoemd naar zijn vorm, en links die van de Verdrongen Kinderen, waarin drie zoontjes van een hout-hackersgezin zouden verdrongen zijn'. Mijn 'Guide du promeneur dans la forêt de Soignes' uit 1914 vertelt dat die kleintjes bosbessen kwamen plukken en, benieuwd naar een bloem of een vlinder, te dicht bij het water kwamen dat hen in zijn diepte lokte en opslokte.

Dat drama is verzonnen, zegt mijn 'Gids voor Vlaanderen' erbij. 'Het verhaal vindt eigenlijk zijn oorsprong in een woordvervoering: de vijver is eertijds eigendom geweest van de kinderen Verdonck.' De naam van die kinderen-erfgenamen is een aloude familienaam van Nederlands-Germaanse oorsprong. Een 'donk' is een plaats waar een zandlaag dicht onder of boven de oppervlakte van een moeras komt en waarop een dorp werd gebouwd. Brussel ontstond op een donk aan de Zenne, kan je waarschijnlijk zeggen. Maar het aloude 'Van

der donc' dat onder andere 'Verdonck' werd, is geen Frans. Vandaar dat Franstaligen de kinderen Verdonck voor de begrijpelijkheid herdoopten tot de kinderen Verdrongen, les Enfants Noyés. Waarna die naam zo gebruikelijk werd dat de Nederlandstaligen hem vertaalden in Verdrongen Kinderen. Waardoor het verzonnen verdrinkingsdrama verandert in een waar taalverhaal. Waarop dan getwijfeld kan worden aan de juistheid van dat taalverhaal. De kinderen die ooit de erfgenamen waren van de mooie plek heetten volgens artikelen die ouder zijn dan mijn 'Gids voor Vlaanderen'

niet Verdonck, maar Verdrongen, ook een aloude familienaam, al dan niet een verbastering van het oeroude donc. De vallei heette naar verluidt al 'Kinderen Verdrongen' rond 1400 en naar ik zelf kan vaststellen in 1659. In dat jaar pakte de Antwerpse priestergeschiedschrijver Sanderus uit met een kaart van Brabant, waarop hij in het Zoniën-woud tussen honderden boomkruintjes witte plekken met plaatsnamen uitspaarde. Naast 'Heyligen borre' en onder 'de vuilbeek' ligt 'de kinders verdrongen'. Dat is een naam, maar zou toch ook een zinnetje kunnen zijn, over kleintjes die eeuwen geleden in een bosvijver de dood vonden.

Brigitte Raskin

Met de muis op bezoek in 12 gemeenten

Twaalf gemeenten uit Zuid-Westbrabant zijn sinds kort met allerlei culturele en toeristische informatie vertegenwoordigd op internet. Internet-specialist Herman Cauwels uit Sint-Pieters-Leeuw ontwierp deze website voor de streek en zorgt ervoor dat alle informatie dagelijks wordt geactualiseerd.

'De website over Zuid-Westbrabant is uniek en vormt door zijn omvang en uitgebreide inhoud een belangrijke informatiebron voor zowel de inwoners van de streek als voor toeristen en recreanten. Er zijn weinig regio's die zo prominent aanwezig zijn op internet', aldus Herman Cauwels. De website over Zuid-Westbrabant bevat meer dan 300 pagina's en is opgesplitst in zes grote modules. Zo wordt er veel aandacht besteed aan het regionaal nieuws dat dagelijks wordt bijgewerkt met onder meer de belangrijkste krantenkoppen. Een toerismeblok geeft informatie over de belangrijkste bezienswaardigheden, wandelingen, fietsrochten en VVV-activiteiten. In een horeca-hoofdstuk worden de verblijfsmogelijkheden in de streek gepresenteerd. De culturele module geeft een overzicht van wat de culturele centra en de andere organisatoren uit de regio te bieden hebben. In de rubriek ondernemen komt het bedrijfsleven uit Zuid-Westbrabant aan bod. Ten slotte is er nog de afdeling streekproducten. Op termijn komt er mogelijk nog een module bij over beroemde Brabanders en wordt het aantal gemeenten uitgebreid.

Achterop hinken

Momenteel vindt men op de website van Zuid-Westbrabant informatie over twaalf gemeenten: Beersel, Bever, Dilbeek, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal, Sint-Pieters-Leeuw en Ternat. De informatie is zowel per gemeente als per

FOTO: MARCEL VIGBERON

module op te vragen. 'Tot nu toe hebben alleen Halle en Sint-Pieters-Leeuw een eigen officiële website op internet', zegt Cauwels. 'Eigenlijk hinkt Zuid-Westbrabant een stuk achterop in vergelijking met andere streken zoals bijvoorbeeld West-Vlaanderen waar internet in de gemeenten al veel meer is ingeburgerd. De meeste gemeenten uit het Patjottenland en de Zennevallei kijken voorlopig de kat nog wat uit de boom. Wel knutselen amateur-internetters hier en daar iets over de gemeente in elkaar, maar dat is meestal nogal amateuristisch en

'Je moet je informatie permanent aanpassen, want een website is een levend gegeven'

vooral onoverzichtelijk. Om geloofwaardig te blijven, moet je de informatie permanent aanpassen want een website is een levend gegeven.

Platform

Met de website over Zuid-Westbrabant hebben we in de streek een leemte willen opvullen', aldus Cauwels. 'In een wirwar van websites loop je al vlug verloren. Hopelijk groeit de website uit tot een platform

voor de hele regio. Dat ligt niet zo voor de hand want iedereen is het eerst begaan met zijn eigen winkel.' In het professioneel leven is de Leeuwenaar directeur van een uitgeverij, maar hij houdt zich via het eigen bedrijfje 'Business Sites' ook bezig met internettoestanden voor lokale besturen en KMO's. 'Ik ben heel toevallig in het internetwereldje terecht gekomen. De zoon van een vriend stelde de gemeente Sint-Pieters-Leeuw voor om een website te creëren, maar hij werd in eerste instantie vriendelijk afgewezen. Toch vond ik het een goed idee. Daarom hebben we samen een project op poten gezet en daarmee zijn we opnieuw gaan aankloppen bij de gemeente. Deze keer was er wel belangstelling, waaruit dan de officiële website is gegroeid. Uit de contacten met Sint-Pieters-Leeuw ontstond vervolgens het idee om de informatie over Zuid-Westbrabant in een overzichtelijke website te bundelen', aldus nog Herman Cauwels.

Ingrid Depraetere

Voor meer informatie over de website van Zuid-westbrabant kan men terecht op telefoonnummer 02/377 77 87 of faxnummer 02/377 24 77. Het adres van de website: <http://www.businesssites.be/Zuid-West-brabant>.

RESTAURANT

FOTO S. PASCAL VIGNERON

Tafelen als buiten de bladeren vallen

'Hertebout met verse vijgen, cassisbessen en kastanje-aardappelen', 'Wilde eend met perziken en oesterzwammen'. Moet er nog herfst zijn? Toch wel, want in 'Tafelhouderij 't Zwartschaap' te Gooik hoort bij het tafelen ook wandelen! Het najaar met zijn ganzen-driehoeken in de luchten en zijn goudgetinte bladeren is daarvoor een uitgelezen seizoen.

'U neemt de bus tot een paar halten na Gooik-Centrum en stapt af in Terlo. Vandaar is het nog een korte wandeling tot ons restaurant...' 'Hoe lang?' 'Een vlot halfuurtje...', vertelt men mij aan de telefoon. En warempel, wandelen hoort bij dit stemmig ingericht boerderijrestaurant, dat zichzelf wat nieuwerwets situeert als 'Tafelhouderij'. Tafelhouders van 't Zwartschaap zijn Lode en Christa Dalle. Hij heeft immer als kok gewerkt en zij geniet na een baan bij de Vlaamse administratie in Brussel nu van loopbaanonderbreking.

Even zoeken

'Wij organiseren natuurwandelingen in de omgeving en nadien wordt er hier dan geborrel en getafeld', zegt eigenaar en kok Lode Dalle, die voorheen onder meer werkzaam was in Michelin-sterrenrestaurant Michel in Groot-Bijgaarden. De streek hier is ideaal voor wandelingen. Zeker als 'den herfst blaast op den hoorn en 't

wierookt in het hout...', wanneer Vlaams-Brabant geel, oker, rood en oranje kleurt, een lichte blauw-grijze mist in de beemden blijft hangen en geurige paddestoelen de neusvleugels van geoeffende wandelaars doen trillen. Wij staken onze benen onder tafel op een herfstige zaterdagavond, zonder wandeling.

Met een gedetailleerde kaart is de 'Tafelhouderij' aan de Paddenbroekstraat nr. 9 in Gooik gemakkelijk te vinden. Met de auto geraakt u moeiteloos te plaatse. U neemt de Steenweg op Asse (N285) tot aan het nieuwe ronde punt te Gooik. Hier neemt u de Wijngaardstraat (voor wie komt uit Ternat ligt de straat aan de rechterzijde, voor wie komt vanuit Edingen aan de linkerzijde), en volgt deze kronkelende baan tot aan de Lombergstraat, de zevende straat aan uw linkerzijde. Die rijdt u in en op het volgende kruispunt aan uw linkerzijde, ligt Tafelhouderij 't Zwartschaap. Net voor het restaurant is er voldoende parkeergelegenheid.

Geen kapesones

De entree via een kraakwitte en rustiek opgefleurdere vroegere varkensstal rechtvaardigde het vermoeden dat ze hier zeker oesterzwammen zullen serveren. Maar oesters...? Jawel hoor! Wij startten met een mooi bord holle, Zeeuwse oesters van 45 fr. per stuk. Ze stilden onze eerste honger terwijl we het decor, uitgewerkt door dochter Dalle, bestudeerden en goed bevonden op enkele details na die te veel in de richting gaan van de alom bekende,

kneuterige fermette-stijl. Plezierig is de echte ijskast van voor het elektrisch tijdperk. En zeker de 'open keuken', in volle restaurant, mag gezien worden. Kok Lode heeft duidelijk geen last van plankenkoorts, laat zich door zijn tafelhouderspubliek op de vingers kijken en geniet klaarblijkelijk van dit culinair exhibitionisme. Tussen twee sudderpotten door komt hij even langs de tafels, terwijl vrouw Christa met graagte uitleg geeft over de wandelprogramma's van het huis en tafelmanier Stijn, een vlotte, hedendaagse maître d'hôtel zonder kapesones, als een rank riet tussen de gasten ruist en op efficiënte, maar discrete wijze de tafels verzorgt.

De spijskaart is vooral klassiek van samenstelling, waarbij authentieke inheemse en regionale ingrediënten niet ontbreken. De menu's veranderen regelmatig zodat terugkomen geboden is. Nu eens konijn in geuze, dan weer geitenvlees en waarom niet ook eens een duifje? Wijzelf waren bijzonder in onze nopjes met het voorgeschotelde herfstige diner en lieten ons als afsluiter nog een notenhoningparfait welgevallen. Moet er nog herfst zijn? Ja graag!

FD

Tafelhouderij 't Zwartschaap, Paddenbroekstraat 9, 1755 Gooik, tel. 054/56 88 62. Een seintje vooraf is wenselijk. Open: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 18 tot 22 uur, op zondag ook van 12 tot 15 uur.

Jonge blazers voor het leven

In het Brussels Youth Orchestra, het orkest van Jeugd en Muziek Brussel, groeit en bloeit er al eens iets moois. Cinque Venti is zo'n telg een jong en veelbelovend blaaskwintet. De vijf jonge muzikanten dromen ervan om goede blaasmuziek te promoten.

'Voor muzikaal jong talent uit de rand is het orkest van Jeugd en Muziek in Brussel een ongelooflijke stimulans', vinden Korneel Alsteens (Overijse) en Geert Philips (Wezembeek-Oppem). 'Zonder het orkest zouden wij nooit zo radicaal voor muziek gekozen hebben.'

De vijfkoppige bezetting van Cinque Venti studeert aan de conservatoria in Antwerpen en Brussel en volgt samen kamermuzieklessen. Is kiezen voor muziek een gedurfde keuze? 'Eigenlijk wel, alleen de besten hebben werk', reageert Geert Philips. 'Een minder goede onderwijzer blijft als onderwijzer aan de slag. Een minder goede muzikant blijft niet als muzikant aan de slag. De consequenties zijn dus veel groter als je niet slaagt.'

*V.l.n.r.: Korneel Alsteens (hobo)
Jos Verjans (hoorn), Geert Philips (fagot),
Liesbet Driegelinck (fluit), Johan Schols
(klarinet).*

Een roeping

Op school is muziek geen voor de hand liggende keuze. Korneel Alsteens: 'Toen ik vertelde dat ik naar het conservatorium ging, werd dat maar lauw onthaald. Maar muziek is een roeping. Ik wilde koste wat het kost van mijn hobby mijn beroep maken, ook al is dat niet zonder risico's. Als ik een vinger kwijtraak, kan ik mijn hobo wel vergeten. Een musicus is bovendien verplicht te blijven evolveren, als hij in audities wil slagen.'

Ik wilde koste wat het kost van mijn hobby mijn beroep maken, ook al is dat niet zonder risico's

Cinque Venti werd in '93 geboren. De bezetting is een paar keer gewijzigd, maar toch heeft het kwintet al puik gepresteerd. Zo gaf het lunchconcerten voor de Vlaamse opera, het blies succesvolle aperitiefconcerten in de Kraainemse Lijsterbes en het luisterde tal van academische zittingen en recepties op. Met de Vlaamse Jeugd Opera bezocht Cinque Venti twee jaar lang Vlaamse scholen met een speciaal op jongeren afgestemd operaprogramma.

Afwisseling

Cinque Venti wil als ensemble naam maken. Aan het programma voor het nieuwe seizoen hebben de jonge muzikanten hard gewerkt.

'In ons nieuwe programma kiezen we voor een afwisseling met literaire teksten', zegt Korneel Alsteens. 'Voor dit tekstuele gedeelte werken we samen met Korneel Hamers, die zowel een dramatische als een muzikale vorming heeft -zelf speelt hij viool- en zich nu als acteur vervolmaakt aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium Antwerpen, in de klas van Dora van der Groen. We zullen jonge auteurs vragen om bij de muziek passende teksten te schrijven.' 'Blaasmuziek afwisselen met literaire teksten, verhoogt de toegankelijkheid', vervolgt Geert Philips. 'Om dezelfde reden streven we naar een gezonde mengeling van grote standaardwerken en werk van minder bekende componisten. We willen ook jong Vlaams talent op ons programma, Dirk D'Haese bijvoorbeeld, een Vlaams componist die vandaag in Wenen werkt. Later willen we componisten vragen om voor ons te schrijven. De interactie tussen schepende en uitvoerende kunstenaars is belangrijk.'

Jongeren bereiken

'Omdat we streven naar afwisseling, denken we eraan om onze bezetting uit te breiden. Als we er een pianist bij hebben, kunnen we ons optreden afwisselen met werk dat voor piano solo of sextet is geschreven', aldus nog Geert Philips.

De volgende jaren wil Cinque Venti opnieuw naar de scholen. Het kwintet heeft hiertoe bij Jeugd en Muziek Vlaanderen een programma ingediend. Geert Philips: 'We willen klassieke muziek bij de jongeren brengen. Daarom spelen we een lichte en beweeglijke collage van korte stukken uit het grote repertoire. Hiermee willen we jongeren tonen hoe een muziekwerk is opgebouwd.'

Marleen Teugels

van huizen en tuinen

Een heuvel en een vallei in Brabant

Met rijen fruitbomen, hagen en *Cercidiphyllum japonica* (een sierlijke boom met hangende takken en grote, hartvormige bladeren die in de herfst prachtig verkleuren) werd de tuin afgesloten van de buitenwereld. De tuin zelf kreeg een landelijk karakter waardoor hij perfect aansluit bij de gerestaureerde hoeve. In feite gaat het om een aaneenschakeling van zeven tuinen die in elkaar overlopen en van elkaar gescheiden worden door hagen en natuurlijke hindernissen.

Afwisseling alom

De eerste 'wilde' tuin ligt rond een vijver en is overvloedig beplant met bladplanten die van een vochtige omgeving houden. Een kleine verzameling van *Cornus*, *Viburnum* en *Hydrangea* versterken de ongedwongen, natuurlijke sfeer van dit tuindeel.

Het tweede tuintje werd opgehoogd met zure grond om de verzameling zuurminnende planten een onderkomen te geven: heide, Japanse azalea's, dwergrhododendrons, *Pieris* en de prachtige *Enkianthus campanulatus* en een kleine verzameling Japanse esdoorns. De oude boomgaard werd in al zijn glorie hersteld. Onder de bomen bloeit een bloemenweide die aan het begin en het einde van de zomer wordt gemaaid. Langs de keukenmuur werd met de hulp van Brugse tuinarchitect Van Wassenhove een Brits aandoende mixed border aangelegd. De steile helling die langs het huis loopt, werd beplant met struiken en planten die heel het jaar voor afwisseling zorgen. Tegen de voorgevel woekert een klimmende roos 'Félicité et Perpétué'. Een grote vlinderstruik (*Buddleia alternifolia*) domineert het geheel.

Toen het echtpaar Van Campenhout in 1980 het Kreftenbroeck in Sint-Genesius-Rode kocht, was de hoeve, die tussen de 14e en de 17e eeuw door de abdij van Ter Kameren was gebouwd, helemaal vervallen. Sindsdien werden niet alleen de gebouwen gerestaureerd, maar werd er ook een imposante tuin aangelegd.

De grote kruiden-bloementuin vormt een van de hoogtepunten van de tuin. Hier bloeien, binnen een formele structuur van arduinen straatborduren en buxushaagjes, grote groepen vaste planten en kruiden. De pasteltinten worden hier en daar opgefleurd door een met rozen overgroeide boog boven een standbeeldje en een stenen bank, aan beide kanten geflankeerd door het prachtige grijze blad van de twee treursierperen (*Pyrus Salicifolia pendula*). Om de driehoekige binnenplaats van de boerderij in te richten, werd een beroep gedaan op de Engelse tuinarchitecte Bauer. Zij creëerde een intiem tuintje dat half afgesloten is door kleine muurtjes bedekt met zeldzame en geurende planten. Enkele buxussen op stam vormen het perspectief dat uitgaat op een Sissinghurstbank.

Het zevende tuintje tenslotte is een minituintje tegen de warme zuidermuur van de schuur, met enkele bakken vol huislook en droogteminnende alpenplanten.

Italiaans karakter

Een kleine tien jaar geleden werd een aanpalend stuk grond gekocht, waar in de loop der jaren een qua sfeer en beplanting totaal andere tuin werd aangelegd. Meest opvallend element in deze nieuwe tuin is een hoge zandheuvel die helemaal werd beplant met een verzameling coniferen en een overvloed aan struiken, vaste planten en rozen, die het geheel een bijna Italiaans karakter geven. Via een kronkelend pad dat overgaat in een bredë trap waarlangs kruipende taxus, lage jeneverbessen en andere laagblijvende planten en struiken groeien, bereikt men de top van de heuvel. Hier ligt een vijfhoekig plateau met op elke hoek een goudgele Libanonceder en in het midden een beeld van een kind met een dolfin die water spuwt in de vierkante vijver.

Kreftenbroeck is één van de tuinen die uitgebreid worden voorgesteld in het nieuwe boek 'Van tuin tot tuin' dat door Etienne Van Campenhout, eigenaar van Kreftenbroeck, samen met Françoise Drion werd geschreven. Dit boek beschrijft een 40-tal Belgische tuinen.

Paul Geerts

Etienne Van Campenhout & Françoise Drion, *Van tuin tot tuin*, Wandelingen door België, Uitg. Lannoo, 1980 fr., ISBN 90 209 3424 4. Een Franse editie 'De jardin et jardin' verscheen bij Editions Racine in Brussel.

Info: De tuin 'Kreftenbroeck' in Sint-Genesius-Rode van Etienne van Campenhout kan op afspraak bezocht worden in het kader van de vzw Open Tuinen/Jardins Ouverts. Voor meer details kunt u contact opnemen met Open Tuinen, Vleurgatsesteenweg 108, 1000 Brussel. Tel. en fax: 02/646 97 36.

Babycafé opkikker voor moeders

Elke vrijdagvoormiddag zijn baby's -met begeleiding- welkom in het Babycafé in Hoeilaart. Het is geen klassiek café, maar wel een 'koffie- en speelochtend' waar baby's andere baby's leren kennen en moeders andere moeders.

Het is erg druk in het Babycafé op vrijdagvoormiddag in jeugdcentrum De Koldam. Een legertje enthousiaste peuters, inclusief vier jongetjes van ongeveer twee jaar met héél véél energie, hun moeders (vaders zijn ook welkom) een hoop speelgoed en een hoekje met koffie. Omdat er een tentoonstelling in het centrum loopt, moest het Babycafé vandaag uitwijken naar een andere, kleinere zaal op de eerste verdieping.

'We hopen binnenkort te verhuizen' zegt Jacqueline Noordenne, de initiatiefneemster van het Babycafé. Zij is een Nederlandse die al zes jaar in België woont, waarvan drie jaar in Overijse waar ze nooit meer weg wil.

Geen verplichting

'Vroeger ging ik met een paar vriendinnen naar een soort babycafé in Brussel maar dan moest je eerst de file trotseren om vervolgens op zoek te gaan naar een parkeerplaats. Ik vroeg me af of er niet iets dergelijks bestond in de buurt, maar dat bleek niet zo te zijn. De verantwoordelijke van het Jeugdcentrum De Koldam was meteen enthousiast over het idee en dus konden we hier aan de slag. We zijn hier heel tevreden, maar omdat er vaak iets te doen is zoals nu een tentoonstelling, moeten we uitwijken naar boven en zoals je ziet is het hier echt te klein. Het zou mooi zijn als we naar het Felix Söhiecentrum konden gaan. Het advies van schepen Demaerschalk daaromtrent was positief maar nu is het wachten op een schriftelijke bevestiging.' Wie naar het Babycafé wil komen kan best even bellen naar Jacqueline of Inette, want misschien is het café verhuisd als u dit leest. 'Je mag echt komen wanneer je wil, het is niet omdat je één keer komt dat je elke week móet komen' aldus nog Jacqueline.

Uitstapje wordt opstapje

Dat het Babycafé aanslaat bij moeders van overal ('wij zijn zeker geen exclusief clubje van buitenlandse vrouwen', benadrukt Jacqueline) is duidelijk en dat het nog zal groeien ook. 'Het Babycafé komt wel degelijk tegemoet aan een behoefte. Als je niet buitenshuis werkt en je hebt een baby, dan is het niet makkelijk om kennissen te maken. Uit onze eerste evaluatie blijkt overigens dat de moeders meer voor zichzelf komen dan voor de kinderen! Hier kunnen ze eindelijk eens met een volwassene praten of advies vragen aan 'collega's'. En van het een komt het ander. Zo

alvast een idee voor een eindejaarsgeschenk waar de hele familie echt wat aan heeft.

Geneviève Ostyn

Voor meer informatie:
Jacqueline, tel. 02/657 27 94 of
Inette, tel. 02/657 56 87.

Voor uw agenda:

Op 28 maart 1999 organiseert het Babycafé een kinderbeurs in Hoeilaart met de plaatselijke middenstand, boekhandels, mensen die zelf babyspulletjes of speelgoed maken, software voor kinderen, kortom allemaal kraampjes die met kinderen te maken hebben. En natuurlijk is er dan ook animatie voor de kinderen.

FOTO: PASCAL VIGNERON

komen drie vrouwen (twee Vlaamse en een Engelse) die elkaar hier ontmoet hebben elke maandag samen om hun peuters op een leuke manier voor te bereiden op de kleuterklas. Het worden overigens gouden tijden voor baby's in de rand: er komt vermoedelijk een pannenkoekennamiddag op woensdag, waar ook de grotere kinderen welkom zijn, één keer per maand komt iemand iets voorstellen in het babycafé (bvb. zelfgemaakte geboortegeschenkjes) en Jacqueline legt de laatste hand aan haar boek 'Opstapjes. Uitgaan met kinderen in Brussel en de rand', met 48 uitstapjes, 12 per seizoen. Zo hebt u

A unique Babycafé in Hoeilaart

Every Friday morning, babies (with companion!) are welcome at the Babycafé in Hoeilaart. It isn't a conventional café, but rather a "coffee and play morning" where babies can get to know other babies, and mothers other mothers. 'The Babycafé really meets a need. If you don't work outside the home and you have a baby, it isn't easy to get to know people,' explains Jacqueline Noordenne, Babycafé's initiator. If you'd like to visit the Babycafé, however, please give a call first to either Jacqueline or Inette, because by the time you read this the 'café' may have moved to bigger quarters!

G A S T E N B O E K

De liefde moet van twee kanten komen

Gudrun Carr, ze wil liever met de familienaam van haar Engelse echtgenoot in RandKrant, is in zekere zin een buitenbeentje. Ze spreekt vlot vier talen en drukt zich bovendien heel behoorlijk uit in het Nederlands. In deze context is het niet zo verwonderlijk dat ze de heibel over het taalgebruik in de rand met een kritisch oog bekijkt. Ze vindt het maar normaal dat je je zo snel mogelijk inleeft in het land waar je woont. De taal van het gastland onder de knie krijgen is daartoe een eerste vereiste.

24

Ik ben geboren in Oost Duitsland, nabij Dresden. Omdat mijn vader het niet op de communisten begrepen had, vluchtte hij in 1959 met zijn gezin naar West Duitsland. Na enkele omzwervingen kwam ik in Bazel (Zwitserland) terecht. Eenmaal afgestudeerd kon ik als drietalige secretaresse aan de slag in Genève, waar ik mijn man ontmoette die uit Newcastle, Engeland, komt.

In 1996 verhuisden we naar Meise. De eerste contacten daar verliepen in het Frans want ik kende uiteraard geen woord Nederlands. Dat leverde soms wel wat wrevelige reacties op, maar men mag toch niet verwachten dat je als buitenlander meteen de taal

beheerst! Ik had mij hoe dan ook voorgenomen om zo snel mogelijk Nederlands te leren, want ik vind dat je de taal hoort te spreken van de mensen waarmee je dagelijks te maken hebt.

Aangenaam verrast

De Vlamingen zijn vaak heel verbaasd als ze merken dat je als buitenlander bereid bent om hun taal te spreken en ze worden dan ineens veel inschikkelijker. Waarschijnlijk komt dat omdat ze zichzelf heelwat inspanningen getroosten om andere talen te leren. Ik heb het gevoel dat veel mensen

'Vlamingen zijn vaak heel verbaasd als ze merken dat je als buitenlander bereid bent om hun taal te spreken en worden dan ineens veel inschikkelijker'

hier ontgoocheld zijn over het feit dat de Franstaligen veel minder geneigd zijn om Nederlands te leren en dat het hun daarom aangenaam verrast als je als buitenlander wel die inspanning opbrengt. Mijns inziens is die taalgevoeligheid heel sterk aanwezig in de rand rond Brussel. In andere steden zoals Brugge, Antwerpen of Gent merk

ik daar niets van. Dat een deel van de Belgen onderling bakkeleit over taalkwesties heeft volgens mij alles te maken met machtsverhoudingen. Waarom gaat er niet meer energie naar initiatieven om in vrede met elkaar te leven?

Als iedereen bij zijn standpunt blijft kan er van toenadering geen sprake zijn. Toen mijn dochter Ashley naar Vilvoorde trok om zich aan te sluiten bij een basketbalclub, deed men daar aanvankelijk weinig moeite om haar in de groep op te nemen. De trainer weigerde

FOTO: PASCAL VIGNERON

om haar iets in het Frans uit te leggen. Ik heb begrip voor de taalproblemen hier, maar anderzijds moet men toch ook inzien dat zo'n kind in Zwitserland les heeft gekregen in het Frans. Het was voor haar niet zo vanzelfsprekend om zich meteen in een andere taal verstaanbaar te maken. Gelukkig zijn die problemen nu van de baan. Ik ben geen mens van extremen; Als ik te maken heb met een Franstalige spreek ik Frans en als ik te doen heb met een Vlaming verloopt de conversatie in het Nederlands. Of zoals mijn man zegt: 'it takes two to tango'; de liefde moet van twee kanten komen.

Altijd bezig

Wat me opvalt is dat het lang duurt vooraleer je hier contact krijgt met de mensen. Dat heeft natuurlijk veel te maken met het leefpatroon. Als ik bijvoorbeeld mijn kinderen in de namiddag van school haal, merk ik dat de meeste ouders dat niet kunnen omdat ze allebei buitenshuis werken. Ze komen hun spruiten maar pas ophalen tussen 17 en 18 uur, ofwel laten ze dat aan de grootouders over. Je hebt dus nauwelijks de kans om gewoon eens een praatje te maken. Tijdens de weekends is dan weer iedereen bezig met boodschappen doen, met poetsen of met het afleggen van 'verplichte' familiebezoeken. Er blijft dus niet veel tijd over voor de meeste mensen uit je onmiddellijke omgeving. Ik ben van nature nogal ondernemend en dus nodig ik zelf vaak uit. Het is mooi om te zien hoe de tongen dan loskomen.

Gudrun Carr

Vivre à Meise

Gudrun Carr est née en Allemagne de l'Est.

Après quelques aléas, elle a abouti à Bâle, où elle a fait la connaissance de son mari, un Anglais. Aujourd'hui, ils vivent depuis deux ans à Meise. 'Les Flamands sont souvent très étonnés quand ils se rendent compte que des étrangers se montrent prêts à apprendre leur langue et d'emblée, cela les prédispose favorablement à leur égard', déclare Gudrun Carr. 'Je suis frappée, quant à moi, par le temps nécessaire ici avant d'entrer en contact avec les gens. Le mode de vie très stressé n'y est naturellement pas étranger, car il ne laisse que peu de temps pour s'intéresser aux gens vivant dans votre entourage immédiat. Mais dans l'ensemble, je me plais bien en Belgique même si j'éprouve vis-à-vis de Bruxelles une relation d'amour-haine : la Grand-Place est tout simplement magnifique, mais dès qu'on s'en éloigne quelque peu, on se trouve confronté à des chancres urbains', ajoute Gudrun.